

Velja po pošti:
za celo leto naprej . . . K 50.—
za en mesec 4.50
za Nemčijo celoletno . . . 55.—
za ostalo inozemstvo . . . 60.—
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej . . . K 48.—
za en mesec 4.—
V upravi prejemni mesečno . . 3.50
Sobotna izdaja:
za celo leto K 10.—
za Nemčijo celoletno . . . 12.—
za ostalo inozemstvo . . . 15.—

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna pettivrsta (58 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 50 v
za dva- in večkrat . . . 45 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostolpna pettivrsta K 1.—
Izhaja vsak dan izvenredno dolgo in praznično, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vojni rog

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Pred parlamentom.

Dunaj, 7. julija 1918.

Le še malo dni nas loči do zasedanja parlamenta. In Seidler mina večine. Še vedno upa na nemške socialne demokrate in na Poljake. Toda v parlamentarnih krogih so trdno prepričani, da za Seidlera ni več rešitve in da že tekem tega tedna odstopi. Ako Seidler odstopi, se bodo nemški radikali v znak protesta vzdružili glasovanja proti proračunu. Drugih posledic menda ne bodo izvajali, naj še tako kriče. — Ukrajinci groze z najodločnejšo obstrukcijo v parlamentu, ako ne dobe garancij za delitev Galicije.

Vlado skrbi pred vsem poljsko in jugoslovansko vprašanje. Nemčija nikakor neče privoliti, da bi se poljsko vprašanje rešilo v takozvanem avstro-poljskem smislu, boje se premočne habsburške monarhije. Zato je tudi popolnoma izključeno, da bi se jugoslovansko vprašanje rešilo v mažarskem smislu, kakor žele Nemci, vlada in Mažari.

Nemci snubijo Poljake. Ni izključeno, da ne bi Poljaki vstvarili z Nemci hipno vladno večino — seveda proti gotovim koncesijam. Ali omenimo samo sodno postopanje proti poljskim legionarjem radi veleizdaje. Toda da bi Poljaki pritrdili protičeškemu in proti-jugoslovanskemu kurzu, kakor žele Nemci, o tem ni niti govora.

Za ali proti.

Št. Vid nad Ljubljano, 7. julija 1918.

Danes jutraj smo imeli sejo občinskega odbora. Zgodilo se je nekaj nečuvenga. V imenu kluba odbornikov S. L. S. je klubov načelnik predlagal resolucijo, v kateri izraža neomejeno zvestobo habsburški vladarski hiši, zvestobo jugoslovanski deklaraciji in prošnjo na deželni odbor, naj se isti tudi javno izreče za jugoslovansko deklaracijo. Župan Belec — načelnik Šusteršičeve slov. kmečke stranke — ni dovolil glasovanja o tej resoluciji. Zažugal je, da bo sejo takoj zaključil, ako se bo zahtevalo to glasovanje. Župan torej odbornikom S. L. S. ni pustil dati izraza njihovega eminentno patrijotičnemu mišljenju. Ali je župan imel prav ali ne, o tem naj odloči javnost, tu naj sledi suho poročilo o današnji seji.

Izmed 24 odbornikov navzočih 18 in pa župan. Rešijo se najprvo došle vloge od okrajnega glavarstva in drugih oblasti. Župan naznani, koliko vagonov mrve bo morala naša občina dobaviti za vojaštvo;

pojasni, zakaj niso še plačana lanska mra, drva in druge dajatve. Priporoča agitacijo za 8. vojno posojilo in napove uradne cene za letošnji krompir. Rešijo se še prošnje mnogih revežev in razne domače občinske zadeve. Županu se je tudi naročilo, naj ima aprovizacijski odbor vsaj eno sejo vsak mesec, v kateri seji naj se pred vsem obravnava, koliko živil in vsakdanjih potrebščin je občina prejela in kako se imajo iste razdeljevati. — Nato župan dobesedno prebere obe okrožnici deželnega odbora z dne 3. julija t. l. in stavi znano resolucijo v Lampetovem smislu in priporoča, naj se ta resolucija soglasno sprejme. Odbornik S. L. S. se oglasi k besedi. Župan: Kakor razvidite iz naročila deželnega odbora, ne morem in ne smem pustiti nobene besede k tej resoluciji, dati jo moram takoj na glasovanje. Ne dopuščam nobene razprave. — Odbornik S. L. S.: Saj bomo vsi glasovali za vašo resolucijo, le nekaj pojasnila hočem dodati. — Župan: Ne, tudi tega ne smem dovoliti. — Odbornik S. L. S.: Vaša resolucija je pomanjkljiva, dopolniti jo hočem in potem bomo za njo glasovali. — Župan: Ne. Odrzajem imensko glasovanje. Može odborniki, glasujte za ali zoper, zapisal bom vsakega posebej in za vsakega poročal na deželni odbor. — Odbornik S. L. S.: Resolucija je pomanjkljiva, ker ne izraža jugoslovanske deklaracije, zato ne bom zanjo glasoval, pač pa bomo po glasovanju stavili svojo resolucijo. — Poimensko glasovanje se izvrši. Izid: Za županovo oziroma Lampetovo resolucijo sta glasovala 2 odbornika, trije so se glasovanja vzdružili, trinajst se jih je pa izjavilo, da ne glasujejo zanjo, ker je pomanjkljiva. — Župan: Moja resolucija ni sprejeta, naznanil bom to deželnemu odboru. — Nato se oglasi k besedi načelnik kluba S. L. S., ki izjavi, da večina zato ni glasovala za resolucijo, ker se ista ni dovolj pojasnila in ker ne vsebuje jugoslovanske deklaracije, za katero smo vsi pravi Slovenci. Načelnik kluba S. L. S. stavi sledečo resolucijo: Z ozirom na okrožnice visokega deželnega odbora kranskega z dne 21. junija t. l. št. 7078 in z dne 3. julija t. l. št. 7579 in 7580 izjavljamo: 1. V deklaraciji z dne 30. maja 1917, za katero smo se že soglasno izjavili (pred enim letom), je jasno in določeno izraženo, da mi nimamo in ne maramo s Trumbičem prav nič imeti opraviti. Mi smo bili in ostanemo zvesti naši habsburški vladarski hiši in najostreje obsojamo vsak poizkus, omajati nas v tej zvestobi, pa naj ta grd poizkus prihaja od kateregakoli Trumbiča. Ostanemo pa tudi zvesti jugoslovanski deklaraciji z dne 30. maja 1917, kar danes ponovno in slovesno povdarjamo. 2. Iskreno želimo in prosimo, vi-

soki deželni odbor vojvodine Kranjske naj se čimprej tudi izreče za to deklaracijo in se tako pridruži splošni najsrčnejši želji vseh slovenskih občin, želji po samostojni jugoslovanski državi pod habsburškim žezlom. — Župan: K 2. točki te resolucije pripomnim, da se je deželni odbor že izrekel za to deklaracijo. — Večina: Kdaj in kje? — Župan: Poizvedel sem pri deželnem odboru, da je deželni glavar dr. Šusteršič v imenu deželnega odbora deklaracijo podpisal pri prevz. gospodu knezoškofu in pa na Dunaju. — Večina: Podpisal jo je kot bivši načelnik S. L. S. in kot član Jugoslovanskega kluba. — Župan: Ostanem pri svoji besedi, stavljen resolucije pa ne smem dati na glasovanje. — Odborniki S. L. S.: Zahtevamo glasovanje. — Župan: Ne smem, sicer sejo takoj zaključim. — Načelnik kluba S. L. S.: Predlagam glasovanje, ali naj se glasuje o stavljenih resolucijah ali ne. — Župan: Tudi tega predloga ne smem dati na glasovanje, ker mi je tako naročeno. — Načelnik kluba S. L. S.: Obžalujemo, da niti za zvestobo cesarju ne moremo glasovati. Naše resolucije naj se pošljejo visokemu deželnemu odboru, v zapisnik pa naj se zapiše: Župnik Zabret predlaga, naj se odbor izjavi, ali naj se glasuje o resoluciji, v kateri se izraža zvestoba do presvile habsburške vladarske hiše, zvestoba jugoslovanski deklaraciji z dne 30. maja 1917 in prošnja na visoki deželni odbor, naj se tudi visokoisti javno izjavi za to deklaracijo, — na kar župan izjavi, da tudi tega predloga ne more dati na glasovanje. — Tak je bil potek seje. Terorizem dr. Šusteršiča in dr. Lampeta sega torej že tako daleč. Javnost sodi!

Slavka v Idriji.

Idrija, 7. julija 1918.

Celokupno rudniško delavstvo je pričelo danes stavkati. Vzrok stavke je obupno stanje tukajšnjega delavstva. Plače so tako nizke, da v tem času draginje delavstvo nikakor ne more več shajati — saj ne zadostujejo niti za najnujnejše potrebe življenja. Vrh tega je aprovizacija popolnoma v neredu, prav za prav je zadnje čase sploh ni več bilo. Dolgotrajni razgovori z direkcijo niso prav nič izdali, niti glede prehrane, niti glede plače. Delavce so pitali s praznimi obljubami, in ko so poslanci posredovali zaradi povišanja plač, je minister za javna dela odgovoril po informacijah dvornega svetnika Bileka, da so se plače od 1. 1913. med vojsko zvišale za 156 odstotkov in da za novo zviševanje ni povoda. Tudi če bi ta račun bil točen, bi bil dokaz, da je nujno treba mezdo

zboljšati, kajti življenjske potrebščine so se zvišale za mnogo več in cena živega srebra, ki ga rudarji kopljejo, se je tudi neprimerno bolj dvignila.

Povod za stavko so dale različne škane rudniškega vodstva. Že prej je bilo delavcu zelo težko dobiti dopust. Zadnje čase so pa bili dopusti popolnoma preprečeni; dovoljevali so se le v slučaju smrti ali ob podobnih prilikah. Kako naj se delavec potem preživi, kdaj naj si nabavi hrane, katero si mora sam poiskati v bližnji ali daljni okolici, ko aprovizacije ni? —

Stavka je izbruhnila čez noč. Danes se je vršil v »pivovarni« shod, katerega so se udeležili skoro vsi delavci. Zastopniki delavstva, kateri so se doslej pogajali z direkcijo, so ob navzočnosti vodje okrajnega glavarstva v Logatcu izjavili, da svoj mandat odlagajo. Dosegli niso nič in nima jo nobenega upanja, da bi se sploh kaj dalo doseči. Prepustili so delavstvu, naj samo odloči, kaj bi se dalo zdaj storiti.

Takoj se je oglasil klic: »Štrajk! Štrajk! Jutri ne gremo več na delo.« Niti enega glasu ni bilo zoper stavko — videti je bilo, da je delavstvo prisililo k temu skrajnemu sredstvu najhujša sila.

Na shodu se je poudarjalo, da ne zahtevajo delavci nič drugega kot možnost, da žive. Zadovoljni bi bili, če bi jih prehranjevali, obuli in oblekli. Izjavili so, da se hočejo strogo držati zakonitih določil; delo naj počiva samo v tistih obratih, kjer bi vsled stavke ne nastala rudniku škoda. Za časa stavke so si obljubili, da se hočejo vesti mirno in dostojno ter so si izbrali reditelje. Predlog, naj bodo vse dni stavke gostilne zaprte, so odklonili, češ: Gostilne naj bodo odprte celo noč, če se jim zdi — mi pojedemo spat! Nato so izvolili »delavski svet«, v katerem so po trije zastopniki vseh delavskih strank. Vsa pogajanja z vojaškim poveljstvom in direkcijo bo vodil ta svet, kateremu se hočejo delavci brezpogojno podrediti. Svoja naznanila in navodila delavcem bo svet razglašal po lepkih na mestni hiši.

Nato so se sestavile zahteve, katere naj »delavski svet« predloži ravnateljstvu. Te zahteve se glase:

Delavstvo, zbrano na shodu dne 7. julija v pivarni pri Črnem orlu, odločno zahteva: A. Da se plačilni pravilnik od leta 1913 razveljavi in se preudari število kategorij in draginji primerne plače pri štabilnih delavcih v 3 razrede, in sicer: 1. razred od 1 do 5 let službe temeljne plače 7 kron. 2. razred od 5 do 10 let službe temeljne plače 8 kron. 3. razred od 10 let dalje službe temeljne plače 9 kron. Mladoletni delavci do 18. leta starosti 5 kron

ščanstvom. Z vero v fatalizem in s halucinacijo čutnega neba fanatizira množice, s tem fanatizmom se širi z ognjem in mečem po svetu. — Kaj je tu podobnega razširjanju krščanstva, te reke duha, ki že od začetka žari prozorne popolnosti, ki odseva iz evangelijev in Pavlovih pism ter se razliva na vse strani kot veletok; razdere ovire, s katerimi jo hoče že od začetka ustaviti Sinagoga; preskoči nasipe rimske premoči; ruši malike in templje, filozofske sisteme, igre in razuzdanosti — in se razliva po vsej zemeljski obli, raznašajoč povsod sestav duhovnega prerojenja in heroičnih kreposti?

Bielski.

No in kaj je potem, če je krščanstvo premagalo zapreke? To vendar ni nič posebnega; saj so ravno zapreke in preganjanja bila povod, kot je to navadno, da je rastle in zmagalo.

Duhovnik.

Oprostite; to je fraza, ki se pogosto sliši, ki jo je pa treba pojasniti in opredeliti, da ni absurda. Zapreka sama ne more ustvariti, niti pomnožiti sil; še manj zmora to potreba, kateri ste prej pripisovali ustanovitev krščanstva. Zapreka ali potreba samo lahko vzbudi delavca, da dvigne iz sebe zaklad sil, ki ga ima. Če takega notranjega zaklada ni, ali če ni večji kakor zapreke, mora brezpogojno

LISTEK.

Večeri ob Lemanu.

Spisal vseuč. prof. Maryan Morawski, S. J. Po tretji izdaji prestavil France Fr. Stelč.

(Dolje.)

Če je Bog, ki je vse drugo pustil ljudem, da si pridobe z lastnimi močmi, hotel dati religijo kot posebno važno in nedosežno od zgoraj, od sebe samega — jo je gotovo hotel dati tako kot odgovarja človeškemu srcu in duhu, ki ju je ustvaril; ali pa je tudi ustvaril srca in duhove z ozirom na religijo, ki jo je hotel dati. Vsekakor je prav lahko razumljivo, da se bo našla med tako religijo, dano od zgoraj, ter potrebami in stremljenji človeške duše neka kongruenca — saj sta drug za drugega konvarjena. Dalje je ravno tako razumljivo, da bo duša, dokler ne dobi ali ne najde te božje religije, toliko časa sama iz sebe ustvarjala različne quasi-religije, da upokoji svoje stremljenje — kakor organizem, ki slučajno izgubi kak potreben del in si sam ustvari nadomestek, ein Aftergebilde, kakor pravi Nemec, ki je analogen pravemu organu, vendar pa ni organ sam. — Duhovnik se je že včeraj lotil te misli, če se ne motim. Zato

mora nastati v človeštvu poleg prave religije, gotovo število psevdoreligij, in te morajo imeti s pravo religijo mnogo stičnih točk in podobnosti — saj izvirajo iz istih potreb in neutešenih stremljenj duše, za katerih resnično utešenje daje Bog svojo religijo.

Leroy.

Gotovo, to je nekaka razlaga, in sicer lepa razlaga podobnosti med krščanstvom in drugimi religijami. Vender bi morali, če se hočemo z njo sprijazniti, videti še drugo stran, to je resnično razliko med njimi. Zlato talni se mora kemično razlikovati od pravca zlata.

Deville.

Gotovo, resnično razliko bi morali videti. Te razlike ni treba daleč iskati; težko je samo v takem družabnem razgovoru odločiti, kaj naj izberem, kaj naj najprej omenim.

Pomislite na primer, kako se religije začenejo. Navadno nastajajo v polmraku človeške zgodovine, pogosto na začetkih kulture, v megli, ki daje fantaziji svobodno polje; — krščanstvo se pojavi v času najvišjega razvoja predkrščanske kulture, v središču takratnega sveta, v zibelki pozitivnega človeštva, ki ume čitati in pisati in — kritizirati. Če je hotelo svetlobe za svoj začetek, ni moglo izbrati primernejšega mesta in časa. Ne pojavi se nepri-

čakovano, ampak napovedano po prerokbah, katerih čudovita skladnost z dejstvi njegove ustanovitve je osvajala prepričanje mnogih takratnih ljudi. Izraženo je v knjigah, ki niso šele po stoletjih nastale, kakor n. pr. v budizmu in drugih verstvih, ampak precej v prvem pokolenju po Kristusu (to je priznala tudi najstrožja kritika), in ki so tako čudovito trezne, preproste in tako naravnost naglašajo resnico, da celo nasprotniki podležejo temu vplivu. — In vsa vzvišenost krščanskih dogem, vsa idealna popolnost njegovih življenjskih nauk, kateri se že 20 stoletij ne moremo dosti načuditi in je popolnoma proumeti, se nahaja precej od začetka v teh knjigah.

Dalje kakha razlika v načinu razširjanja! Med drugimi religijami kažeta samo budizem in mohamedanizem neko ekspanzivno silo. Toda budizem sklepa povsod pogodbe z domačimi religijami; kamorkoli je prodr, najdemo Budo, sedečega v soglasju med množico domačih bogov. Namesto da bi bil bogove pgnal, kakor je menda nameraval, je postal povsod en malik več. — Mohamedanizem zopet sklepa povsod pogodbe s strastmi. Duši je podal vzvišen pojem o Bogu in molitvi, kar je prevzel iz krščanstva, telesa pa dopušča uteho nizkih moralnih zahtev. S prvim premaguje poganstvo, z drugim se postavlja v nasprotstvo s kr-

temeljne plače za 8urno dnino. Zraven tega še vse do sedaj obstoječe draginjske in vojne doklade. Delavci kakor kovači, ključavničarji, mizarji, sploh profesionisti, kateri opravljajo 10urno delo od gosposke dnine, 25 odstotkov več.

B. Aproxizaciji delavcev, zaposlenih pri c. kr. rudniku v Idriji, naj se določi sledeče: 1. dnevno 300 gramov moke za težke delavce; dnevno 200 gramov moke za svoje oziroma njih družinske člane. 2. maščobe po zakonitih določbah, za težke delavce 20 gramov, za njih svoje po 15 gramov na dan. 3. Mesa naj bi dobivali težki delavci 10 dkg, njih svojci pa po 5 dkg na dan. 4. Delavci in njih svojci naj bi dobivali po pol kilograma krompirja za osebo na dan. 5. Sočivje kakor fižol, grah, ješprenj, kaša itd. pa vsaj po ene vrste od tega pa 10 dkg za osebo na dan.

C. Da naj se oženjenim delavcem letno 10 in samcem 5 m drv ter potrebno razsvetljavo.

D. Nastavi naj se uradništvo zmožno slovenskega jezika.

E. Vsak delavec naj dobi letno 14-dnevni dopust s celo plačo.

F. Odpravo militarizacije iz obratov. Dodatno k prvi resoluciji se zahteva tudi: 1. Izplačevanje naj se vrši po zakonitih določbah, dodatek k službenemu ređu c. kr. rud. rav. v Idriji dne 30. oktobra 1912 št. 6340, § 10., odstavek 12. do 14. 2. Aproxizacijski odbor, obstoječ iz delavcev, naj se takoj nastavi kot tak ter se pismeno potrdi od strani rud. rav. izjava glede tega.

glede tega. 3. Vpelje naj se pri c. kr. rudniški aproxizaciji kreditna knjižica, ki bo najbolj primerna za nadzorovalne organe in prejemnika, vpiše naj se v to knjižico vsako dajatev, predmet, ceno in datum. 4. Preskrbi naj se za potrebno obloko in obutev delavcem in njih družinam.

Delavci so še izrečno izjavili, da se z hvornim svetnikom Bilekom ne pogajajo, ker je dovolj jasno pokazal, da nima dobre volje in ne smisla za delavske potrebe. Odbor »Rudarske zadruge« je takoj, ko so zgornje zahteve bile sklenjene, odšel naznaniti vojaškemu poveljstvu in direkciji, da se prične jutri ob 4. uri stavka in da zastopa delavstvo »delavski svet«, kateremu prepušča vsa nadaljnja pogajanja. Vojaško poveljstvo je to vzelo na znanje, direkcija je delavstvo osorno pozvala, naj gre na delo, kar je pa delavsko zborovanje odklonilo, dokler se njegovim zahtevam ne ugodijo.

Ob 1. uri popoldne je zboroval »delavski svet«, ki se je nato začel pogajati z direkcijo. Posredoval je zastopnik logaškega okrajnega glavarstva. Delavstvu so takoj obljubili, da se bodo aproxizacijske razmere zboljšale. Delavcem se nakažejo po 4 kg moke, 1 kg fižola, 1 kg masti — česar niso še nikoli dobili! »Delavski svet« je nato sklical za jutri, v ponedeljek, zopet delavski shod k »Črnemu orlu«, ki bo odločil o nadaljnjem razvoju stavke.

Upati je, da stavka ne bo predolgo trajala. Erar nujno potrebuje živega srebra, delavci so pa tudi v najtežjem položaju. O stavki smo brzojavno obvestili našega poslanca Joža Gostinčarja in ga pričakujemo jutri.

nastopiti poraz, in o zmagi ni niti govora. Ko so indijski poglavarji začeli preganjati budizem, je ta v Indiji prenehal; ko so krščeni rimski cesarji začeli na lahko pritiskati na poganstvo, je v kratkem času izginil ostanek poganstva v cesarstvu brez vsakega mučenika. Le krščanstvo je v svetovni zgodovini imelo samo v sebi tak neizčrpen zaklad duha in življenjske sile, da je kakor igraje premagalo vsakovrstne zapreke in nasilstva. V smrt in muke je vodilo svoje vernike, ne v kratki dobi navdušenja, ampak skozi dolgih 300 let — ko so imeli dovolj časa iztezniti se in ogledati se, ali so gotovi tega, za kar se dajo moriti, ali ne. Vendar krščanstvo ni premagalo samo brutalne sile; ravno tako zmagoslavno je preživelo nevarno poskušnjo trumfa in gospodstva — ter tudi nevarni kontakt z grško filozofijo, ki bi ga bila lahko popolnoma razkrojila in preosnovala, če bi ne bil nepremagljiv element; preneslo je tudi notranje razprave in vse druge institucije pogube; preneslo je tudi vstop poldivjih narodov v svoj krog, kar mu je grozilo, da ga potopi v barbarstvu, kakor je rimsko kulturo v resnici potopilo; vzdržalo je tudi mnogo nevarnejši napad prerajajoče se poganške kulture, ker je bila mikavna, in danes trdno stoji nasproti navalom kritičnega razuma in znanosti, ki je pijana svojih uspehov. Pri tem maje g. Bielski z glavo, toda izvajanja g. Deville-a, ki smo jih predvčerajšnjim čuli, so v tem oziru prepričujoča. — Take življenjske sile in odgovornosti ni torej še nič na svetu pokazalo, razen krščanstva.

Gospodična Wilson.

Meni se zdi, da tudi edino krščanstvo obrača narode.

(Dalje.)

Okoličane in meščane prosimo, da gredo delavstvu, ki bije tako težak boj za svoj obstanek, na roko. V teh težkih časih preskušnje naj se pokaže duh prave vzajemnosti, ki mora vezati vse somišljenike naše stranke!

Idrija 8. julija.

Napovedani shod delavstva se je danes vršil pri »Črnem orlu«. Delavstvo je izjavilo, da se z obljubami o zboljšanju aproxizacije ne more zadovoljiti in da tudi ne more odnehati od svojih zahtev po zboljšanju plače. Zato je sklenilo, da bo stavko nadaljevalo.

V pomislek.

Rekvizicije sena so se napovedale. Določile so se množine za posamezne okraje in v nekaterih okr. glavarstvih tudi za občine.

Ljudstvo je zaječalo, ko so jim naznanili določene množine. Faktorji, ki so odločevali trdijo, da letos se več lahko rekvirira kot lani češ, živine je manj 40.000 glav samo na Kranjskem in sena je več. — Prvo že more biti res — je pa tudi drugo? Res je bilo pred tedni videti, da bo več mrve, lepo je kazalo. Preden je pa zapela kosa, je po mnogih krajih zahtevala slana svojo žetev. V posameznih občinah v kočevskem okraju, n. pr. v Loškem potoku, so celi kosi senožeči, kamor se ne bo naslonila kosa, vse sežgano, vse uničeno. — Kar je pustila slana, je vzel sneg na kresni dan, enako v sosednjih občinah. Ni bilo povsod slane, hvala Bogu, bo tam kaj več sena? Ograbki pravijo da ne. Lani je namreč tako silno zažgala suša, da so se vse travne koreninice posušile in letos je videti bilk, a prave trave, ki res napolni ograbek ni — še vse zamrto.

Letošnja moča zna obuditi zažgane koreninice. Skupen rezultat košnje bo letos isti kot lani in marsikje še manjši nego lani. K temu bo pripomoglo še sledeče dejstvo. Ko smo lani kosili, smo do junija nekam še shajali s staro krmo in staro slamo — ali letos? Malo smo nakosili, od malega smo morali dati večji del ob rekvizicijah in o Veliki noči so mnogi kmetje stali ob praznem skednju in svislih. Komaj je travca pogrnala, že se je začela paša. S svežim je skoro izključno vsak krmil, kakor hitro se je dalo nakositi, tako da so zdaj, ko se je prava košnja pričela, glavne njive detelje in mnoge senožeči pokošene in večji del skrmiljene. Po mnogih krajih, kjer so se pasli vojaški konji, ki so si že v marcu in aprilu iskali zelenih in suhih travnih korenin, je strto prav vse, da niti za pašo ni. Mnogo je segnilo mrve v tem deževju, ki je bila pokošena, a je niso mogli sušiti. To so dejstva, ki jih potrjuje vsak kosce, vsak kmet, vsak skedenj. Zato so zaječale cele občine, ko se jim daje ukaz: do 15. julija mora biti vse pokošeno in po 56 vagonov ena občina (Loški potok). — Povsod kliče — nemogoče!

In slame! Žita so padla, v vednem deževju gnijejo bilke in klasje, proso je skoro odpovedalo po mnogih krajih, koruza je vedno v tleh, po več krajih je toča pobila, treba je bilo pokositi, če je sploh še kaj ostalo, lansko vse skrmiljeno, — slame ne bo! Ljudstvo je po teh zahtevah postavljeno pred alternativo: ali vso živino odati ali pa gledati kako mu bo padala v jarem in kmalu pri jaslih. Razlogi, ki so nagnili merodajne oblasti pri določitvi sena v dajatev, ne drže. Grozna in usodepolna številka glede stanja živine je žal resnična, ni pa drugo res. Dolžnost istih je, da to poročajo na merodajno mesto, da se svota senenih dajatev za Kranjsko zelo izdatno zniža.

Časopisje v sponah.

Dunajski tednik »Der Friede« je priobčil članek Jožefa Penizek, v katerem se pisatelj peča s težkim položajem avstrijskega časopisja nasproti neomejeni samovolji cenzorja in oblasti. Tako-le piše:

Člen VII. zakona iz l. 1869. daje politični upravi pač pravico, da kak list ustavi, ne da bi navedla razloge. Značaj posameznika in splošnosti, države, se pa sodi po tem, kako se kake pravice, v tem slučaju izjemne pravice, in diskrecionarne oblasti poslužuje.

Gotovo, tudi v drugih državah so ustavljali časnike. Na primer na Nemškem. Toda tam se je zgodilo to za čisto kratek čas. Mnogokrat samo za tri dni. Na Ruskem ravnotako. V tej državi prepoveduje revolucionarno-republikanska vlada vsa glasila meščanske stranke. Pri nas je v tem oziru drugače. Tu sprelja odredbo vedno neka zlobnost, da ne rečemo malekostna sovražnost, in neka nasilnost.

Če hočemo presoditi drakonsko strogost odredbe, da se kak časniški obrat na nedoločen čas ustavi, moramo pomisliti, da imamo neomejeno, neovirano cenzuro. Njena oblast je nepregledna. Vsa prizidevanja grofa Berchtolda in dr. pl. Körberja, da bi brezbrežno reko zajezila v strugo, so se ob odporu »Ministerialne komisije c. in kr. vojnega ministrstva« razbila.

Avstrijski cenzor ima pravico, vse zadržati, kar bi po njegovem mnenju utegnilo škodovati vojevanju. Kakšna obilica oblasti se s tem polaga v njegove roke! No, izvaja jo po svoji inteligenci, svojem mišljenju, svoji čudi in po konkretnih navodilih višjih, kar pa dovoli objaviti, kar dopusti in kar opremi s svojim »Imprimatur«, to je svobodno, imunizirano, neranljivo in zavarovano proti vsakemu poznejšemu ométanju in preganjanju. List, ki prestane tako prejšnje prebiranje svoje vsebine, je strahovan kakor kaka šolska izdaja Ovidovih »Metamorfóz«, tega se ne da več zapleniti, nadlegovati, oškodovati in zadeti. Menimo.

V resnici pa ni zavarovanje proti strahovanju ex post. Uredništvo velikega dnevnika je dovršilo svojo prazniško številko, stavek je končan do zadnjih brzojavk. Priloga z oglasi je dotiskana. Tedaj pride policaj in izroči naznanilo policijskega ravnateljstva, da se mora list takoj ustaviti. Vsa kolesa obstoje. Celemu podjetju, ki daje dela stotine ljudem, ki je vsakdanja dušna hrana stotisočem in govorilo celega naroda, se na en mah naloži zapora in se niti ne pove, za kako dolgo.

Zakaj? Zaradi tiskanskega? Nemogoče. Zaradi netiskanskega? Zaradi neizgovorjenega, odklonjenega, izbrisanege? Zakaj, tega odlok ne pove. Ali more gospod Y. gospoda X. tožiti zaradi odprte dopisnice z razaljšivo vsebino, ki je niti ni odposlal, marveč je obležala v predalu ravnotako kakor rokopis notice, članka, poročila, ki ga cenzor ni dovolil? Kje je tu krivda, kje corpus delicti? V tiskanem ne more biti, ker to ima cenzorjevo spremnico. V neobjavljenem ne more biti, ker le-to je cenzorjeva odklonitev izločila iz področja kazenskega preganjanja po določenih tiskovnega zakona in subjektivno ali objektivno ali oboje obenem bi se moglo preganjati le, ako bi bilo tiskano.

Cenzura, ki dela s tako daleč segajočimi rokami kakor avstrijska, vsako drugo pokoritev lista kratkomalo izključuje. Eno ali drugo. Načelno je zabranjeno, da bi se za zločin nalagala druga poznejša kazn. Saj avstrijski list tačas sploh ni v stanju, da bi izvršil zločin. Tisti, ki jim zabranjuje, da bi tudi le »pozivljali na sovraštvo in zaničevanje«, je njihov stražar, zaščitnik in paznik, cenzor sam.

Če se torej kakemu listu naloži grozna kazen, da se ustavi za nedoločen čas, potem ni mogoče drugega misliti, nego da se to ni zgodilo zaradi vsebine in snovi, ne radi tega, kar je bilo v listu čitati, marveč radi njegovega duha, njegovega tona, njegove smeri, mišljenja in strankarskega stališča.

Baron Ernest pl. Plener, ki o Kramarjevem procesu gotovo ni imel najmanjšega pojma in ve o njem le to, kar so mu drugi pripovedovali, je v gosposki zbornici nehotе povedal resnico, ko je menil, da je stal nekdanji voditelj Čehov pred vojnim sodiščem zaradi svojih tendenc. Vojaški pravdnik je to imenoval »Zusammenhänge«. Oba, finančni minister v Windischgrätzovem kabinetu in dr. Preminger, sta pa s tem označila proces kot tendenčno pravdo. Bodisi kazensko, bodisi vojaško, bodisi tiskovno pravosodstvo se mora izvrševati po pravici in postavi, ne pa po naprej določenem pravcu. Krivda ali nedolžnost se morata šele iskati in razsodek se ne sme narekovati, še preden se je začelo preiskovalno postopanje.

Trdil sem se, da bi svojim devetdeseterim stanovskim tovarišem na izrednem občnem zboru »Organizacije dunajskega časopisja« na čisto trezen, preprost in stvaren način razložil pravno, gospodarsko in časnikarsko stran te proti publicistiki uvedene politike zaustavljanja. Trkal sem na njihovo stanovsko zavest, na čast solidarnosti. Predočil sem jim, da ta politika ogrožava obstanek tisočev. Pripovedoval sem jim: v Pragi so se združili vsi dnevniki pisatelji brez razlike nazorov za protestno akcijo. Ko so v Budimpešti kolportajnem listu »Az Est« odvzeli pravico prodajanja na ulici, so nastopile vse časnikarske organizacije in poslanci v parlamentu in oblast je prepoved umaknila. Kdo bo spričo tako očividnega zmisla in zanimanja za časništvo onstran Litve še trdil, da se za Marcheggom začenja Azija? Ali se je v naši poslanski zbornici, katere sovražnost do časništva sem že leta 1902. v enketi v Körberjevi tiskovni reformi ugotovil, sploh kdo zganil, ko so se bili zaustavili časniki? Moj poziv na profesionaliste na omenjenem zboru, da bi se vzdignili na obrambo lastnih interesov, je bil zaman. Kakor v Gluckovi operi podzemski zbor odgovarja Orfeju s stereotipnim: »Ne!«, tako je meni donel nasproti udobni klic: »To je politikum!« Pri tem trmastem, omenjenem naziranju je tudi ostalo. Edino, kar sem dosegel, je bilo, da sem pripravil tla ter je bila soglasno sprejeta resolucija poljskega tovariša Bazylewskega, naj se parlament pozove, da gori navedeni člen o ustavitvi izpremeni v tem zmislu, da mora biti ustanovitev takega lista časovne omejena.

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 6. julija. Uradno. Pri izlivu Piave so boji trajali tudi včeraj. Na južnem krilu tamošnje postojanke se je posrečilo sovražniku, da nas je potisnil proti glavni strugi.

Na benečanski gorski bojni črti se je omejevalo včeraj delovanje obeh strank na ogenj s topovi. Italijan je podvzemal danes zjutraj v ozemlju Solarolo in pri Asiagu iznova silne sunke, ki so jih našl povsod odbili.

Dunaj, 7. julija. Uradno se poroča:

Ker bi Piavine delte brez težjih izgub ne mogli držati, smo tamkajšnje čete umaknili na vzhodni breg glavnega rokava. Umikanje se je izvršilo v noči od 6. na 7. julija. Sovražnik je včeraj opoldne otipaval ob reki.

Vzhodno od gore Pertica je hrabri otočški polk št. 78 v krvavih bojih od blizu odbil močne italijanske napade.

V Albaniji so med Devoli in Osu mom napadli Francozi in Italijani naše gorske postojanke. Med boji se je sovražniku posrečilo, da je na dveh mestih priboril uspehe, katere smo mi s protisunkom zopet iztrgali.

Načelnik generalnega štaba.

Poročilo vojnega tiskovnega stana.

Dunaj, 7. (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Otok Piave smo izpraznili mirno in v ređu, sovražnik nas ni motil; na visoki planoti Sette Comuni je pa pričel sovražnik že ob 4. uri zjutraj silen topovski ogenj sipati na naše postojanke pri Asiagu. Posamezni sovražni sunki, ki so na to sledili v prostoru Sisenol-Asiago, so omagali. Poleg vrlih Hrvatov pešpolka št. 79, gre zasluha slavnega sodelovanja tudi lastnim baterijam, da je omagal po močni pripravi s topovi podvzeti italijanski napad vzhodno od Monte Pertica. Sovražnik je imel težke izgube. Na tirolski zahodni in južni fronti je delovala artiljerija. Pri obrambi italijanskih napadov na ustje Piave so sodelovale tudi naše zračne bojne sile. Močna naša skupina je napadla 4. t. m. opoldne pri Cavi Zuccherini sovražnika, vrгла nanj iz najnižje višine 1065 kg bomb in izstrelila nad 20.000 streliv iz strojnic. Ob tej priliki so se posebno odlikovali letalci-preganjalci, ki jim je poveljeval nadporočnik Hautzmeser. Tudi v Albaniji letalci živahno nastopajo.

Bitka na Francoskem.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 6. junija. Uradno.

Bojna skupina kraljeviča Ruperta.

Večkratni sovražni poskusi zahodno od Langemarcka so se izjalovili.

V bojnem odseku južno od Somme je topništvo podnevi pomnoženo delovalo; zvečer je oživelo tudi na ostali bojni črti vojne skupine.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Med Aisno in Marno in jugovzhodno od Reimsa so se od časa do časa močnejše bojevali. Odbili smo močnejše sovražne sunke proti Clinionskem odseku.

Poizvedovalni boji so se bili v Champagni.

Poročnik Bolle je priboril svojo 20. zračno zmagó.

Berlin, 6. junija, zvečer. Uradno. Zahodno od Chateaua-Thierryja so se bili krajni boji.

Berlin, 7. julija. Veliki glavni stan:

Na bojnih frontah med Ysero in Marno so od časa do časa boji oživeli.

Zahodno od Chateau Thierryja so Francozi in Američani kljub svojim ponovnim neuspehom vnovič napadli z močnimi silami. Napadi so se izjalovili. Trdi boji od blizu so trajali pozno v noč.

V gornjih Vogezih smo odbili sovražne sunke na Hilsenfirstu.

Poročnik Kroll je priboril svojo 30., poročnik Koennecke svojo 21. zračno zmagó.

Prvi glavni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Nastopi večjih ameriških sil v Franciji.

Berlin, 7. (K. u.) Angleške, francoske in ameriške patrolje so ponoči od 5. na 6. t. m. na celi fronti poizvedovale. Pri Meterenu smo sestrili veliko angleško patroljo. Ujeli smo več ujetnikov posebno severno od prekopa, ki veže Reno in Marno, kjer smo odbili velik francoski sunek. Po neprestanih neuspehih Američanov zahodno od Chateaua-Thierryja so napadli 6. t. m. s pomočjo Francozov, a združeni ameriško-francoski napadi so ravno tako omagali, kakor vsi prejšnji napadi. Nastop večjih ameriških čet se je pričel v Američanom neugodnem znamenju: Visoke krvave izgube brez vsakega pozitivnega uspeha.

Podmorska vojna.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 5. (K. u.) Uradno: Neki naš podmorski čoln, ki operira na Sredozemskem morju, je iz skrbeno zavarovanih skupin na Sredozemskem morju potopil štiri dragocene parnike, ki so obsegali okroglo 15.000 ton, peti parnik, ki obsega približno 5000 ton, je torpedov strel močno poškodoval, a se je najbrže pripeljal v bližnje pristanišče.

Načelnik admiralnega štaba mornarice.

Ruska uganka.

Nemški poslanik v Moskvi grof Mirbach umorjen.

Berlin, 6. julija. (Kor. ur. — Wolff.) Uradno se poroča: Dva gospoda sta naprosila danes dopoldne cesarskega poslanika v Moskvi za razgovor, katerega jima je grof Mirbach v navzočnosti legacijskega svetovca Riezlerja in nekega v sobi navzočega nemškega častnika dovolil. Neznanka sta potegnili revolverja in streljala na cesarskega poslanika, katerega sta ustrelila. Predno je bilo mogoče zabraniti, sta vrgla nato ročnih granat in se rešila s skokom skozi okno na cesto.

Grof Mirbach, ki sta ga nevarno ranila, je kmalu nato umrl, ne da bi se bil zopet zavedel; ostala dva gospoda nista ranjena.

Precej, ko se je izvedelo o zločinu, sta prišla v poslaništvo komisarija zunanjih reči Čičerin in Karahan, ki sta izrazila legacijskemu svetovalcu ogorčenje in obznanje sovjetske vlade nad pretresujočim dogodkom.

Žal, da se še ni posrečilo izslediti in prijeti zločincev. Dosedanji izid uvedene preiskave dopušča domnevo, da gre za agenta, ki sta v službi entente.

Frankobrod ob Meni, 7. julija. (K. u.) »Frankfurter Zeitung« poroča iz Berlina: Iz novih brzojav, ki so prihajale ponoči iz Moskve, so dognali, da sta pobegnili morilca grofa Mirbacha v poslopje, ki ga branijo ententi prijazni socialni revolucionarji s strojnimi puškami. Zdi se, da so namerali dati z umorom poslanika znamenje veliki pobuni ententi prijaznih socialnih revolucionarjev. V Italiji so se bili boji, a podrobnih poročil o njih ni.

Moskva, 7. julija popoldne. (K. u.) Levičarski socialni revolucionarji priznavajo, da so umorili cesarskega poslanika grofa Mirbacha. Njih zastopnike, ki so se zaprli v gledališče so prijeli. V mestu so se vneli na raznih točkah boji protirevolucionarjev z boljševiki, kakor se zdi, zmagujejo boljševiki.

Moskva, 7. julija. (K. u. Agentura.) Svet ljudskih komisarjev je odredil mobilizacijo v letih 1896. in 1897. rojenih delavcev, ki stanujejo trajno ali začasno v Moskvi. Vojni komisar Trockij je povišal plače vojakom rdeče armade in sicer samskim na 150 in oženjenim na 250 rubljev mesečno.

Angleži na Murmansk obali. — Japonci v Sibiriji.

Vprašanje Murmanski obali postaja vedno važnejše. Angleži so danes v resnici pravi gospodarji v severni Rusiji in njenih važnih pristanišč ob Belem morju. Vlada sovjetrov v Arhangelsku je prestopila k Angležem. Nastop Angleže na Murmansk obali ogroža tudi skandinavske države. O položaju na Murmansk obali se poroča:

Moskva, 3. julija. (K. u. Zakasnelo.) Časopisje objavlja sledeče povelje Trockega: Na Murmanskem se je kljub izrecnemu protestu komisarija za zunanje reči izkrcalo tuje vojaštvo. Sovjet vladnih komisarjev mi je predpisal, naj pošljem tja potrebne vojaške sile, da varujem obal Belega morja pred zasedbo inozemskih imperialistov. Zato zapovedujem:

1. Kdor inozemskemu vojaštvu pomaga posredno ali neposredno, ga smatramo za izdajalca dežele in bo po vojni postavi usmrten. 2. Transport vojnih ujetnikov, bodisi oboroženih ali neoboroženih oddelkov ali posameznikov v Arhangelsku je brezpogojno prepovedan. Kdor proti temu greši, bo po vojni postavi sojen. 3. Za vožnje na obal Belega morja morajo imeti ruski in inozemski državljani brezpogojno dovoljenje bližnjega okrožnega vojnega komisarijata. Popotniki, ki brez takega dovoljenja potujejo na navedeno obal, naj se primejo.

Berlin, 6. julija. Glede na konflikt na Murmansk obali piše »Tägliche Rundschau« Dogodke na obali Belega morja moramo posebno pozorno zasledovati, ker zasledujejo smoter, da za zdaj ogrožajo mir na vzhodu in v bodočnosti oslabijo naše posledice in da ustanove Angleži Calais ali pa drugi Solun.

Budimpešta, 6. julija. »Az Est« javlja z ruske meje: Brzojavlja se, da je sklicala vlada sovjetrov izredno sejo, ker so prišle japonske čete v Čiti, ki leži vzhodno Bajalskega jezera.

Boji v Rusiji.

Petrograd, 7. julija. (K. u.) Do 3. julija so izvolili v petrogradski sovjet: 212 boljševikov, 21 socialnih revolucionarjev, levičarjev, 3 socialne revolucionarje desničarje, 1 menševika in 1 maksimalista.

Chiasso, 6. julija. (K. u.) »Epoca« poroča, da pride Kerenjskij bodoči teden v Rim.

Amsterdam, 6. julija. (K. u.) »Times« poročajo iz Tolcija: Pred kratkim so prišli člani prejšnje Kerenjskijeve vlade v Vladivostok.

Moskva, 6. julija. (K. u. Agentura.) Iz Vladivostoka se poroča: Poročilo, da so vzeli nemški vojni ujetniki pod poveljstvom svojih častnikov Irkutsk, ne odgovarja resnici. Irkutsk je naravnost v zvezi z Vladivostokom. Ujetniki se niso uprli. Položaj obvladujejo sovjeti trajno.

Moskva, 7. julija. (K. u. Agentura.) Listi poročajo: Bivši veliki knez Mihael Aleksandrovič je ušel iz Perma v Sibirijo med Čeho-Slovake. Njegovo ženo grofico Brasov, s katero je poročen na levo roko, so v Petrogradu zaprli.

Govorice o carjevi rodbini.

Stockholm, 1. julija. (Kor. ur.) »Nya Daglight Allehanda« poroča iz Petrograda: Gorkijev list »Novaja Žizn« poroča, da so umorili bivšega carja, carico in veliko kneginjo Tatjano. V Carskem selu so brali za rajnike zadušnice.

Berlin, 6. »Voss. Zeitung« piše: Dasi so dementirali poročila o carjevem umoru, prihajajo zadnje dni ponovno poročila, ki pozitivno trde, da so carja umorili. »Novaja Žizn« n. pr. trdi, da so umorili carja 23. junija v vlaku. »Politiken« objavlja poročilo, ki je prišlo po ovinkih iz Carskega sela. Po božji službi 23. junija je stopil duhovnik pred oltar in rekel: Usmili se Bog Tvojega pred kratkim umrlega služabnika Nikolaja Aleksandroviča.

Budimpešta, 6. Posebni poročevalec »Az Est« objavlja sledeči intervju z velikim knezom Mihaelom, ki je rekel: Zakaj Nemci ničesar ne store, da rešijo carja iz rok boljševikov? — Ko je poročevalec ugovarjal, da Nemcem ni mogoče priti v bližino carjeve rodbine, je rekel veliki knez: Kar Nemci hočejo, tudi izpeljejo. Zavedali so, naj se vrne ruska mornarica v Sevastopol in zgodilo se je, kar so hoteli. Zakaj ne grejo Nemci v Moskvo? Tam je glavno gnezdo boljševikov. Od tam naj jih izženo in njih moč bo zlomljena. Boljševiki so nam povzročali težke dni. Veliko tednov nismo mislili, da ostanemo živi. S svojimi šestimi sinovi sem bil že zapisan na črnem seznamu. Kaj je z mirom? Kdaj se bo že končala vojna? Vsak hrepeni po miru, mislim, da si ga žele v Franciji ravno tako kakor v Angliji. Ne verjamem, da bivši car še kdaj zasede prestol.

Boljševiki pred padcem?

»Sonntag« poroča iz Stockholma 5. t. m.: Dasiravno so boljševiki pri ravnokar minilih volitvah v petrogradsko mestno duma dobili večino, vendar velja njihovo stališče kot popolnoma omajano. Njihovi nasprotniki imajo pri zastopnikih entente moralno in gmotno pomoč. Angleške čete, ki so se izkrcale na murmansk obrežju, nudijo bežečim nasprotnikom boljševikov popolno varstvo. Padec sedanje ruske vlade je vsak hip pričakovati.

Srebrna poroka angleškega kralja in kraljice.

London, 6. julija. (K. u.) Reuter: Povodom slavnosti srebrne poroke sta bila kralj in kraljica pri zahvalnici v katedrali sv. Pavla. Kralj in kraljica sta šla nato v Guildhall, kjer jima je izročila City Corporation adresno. Kralj Jurij je ob tej priliki govoril govor, v katerem je izvajal med drugim: V času, ko se bori brezvesten sovražnik proti obstoju države, me veseli velikodušni odmev klica dolžnosti v državi. Pristrčno pozdravljam plemenito požrtvovalnost, s katero so dali naši bratje onstran morja svoje najboljše, da skupno z materjo deželo branijo svobodo in pravico.

Ko je izrazil kralj svoje pristrčno priznanje mornarici, zračnim bojnim silam, iskalcem min in moštvu trgovinske mornarice, ki ga ni preplašilo nasilje, kakršno še do zdaj ni bilo znano v vojskovanju na morju, je nadaljeval: »Ponosni in hvaležni smo, ker vladajo take razmere doma. Videl smo, kako so sprejeli vsi sloji ljudstva dobre volje vojna bremena, ki so v kritičnem trenutku in kadar je sovražnik poskušal z zračnimi napadi preplašiti civilno prebivalstvo, pokazali srčnost, hladnokrvnost in odločnost, da vstajajo do konca v boju za našo pravično reč.

Ko je izrazil kralj še mestu Londonu svoje priznanje, ker je zbralo veliko vsot za nadaljevanje vojske, je govoril o dobri volji, ki so jo pokazali delodajalci in nastavljeni, in v industrijskih okrajih pri poravnavaštrajkov, da so se tako omogočevala za deželo važna dela.

Kralj je končal z besedami: Z veseljem čutimo, da smo enih misli s ljudstvom in s celo državo: v vzorih in željah, v ve-

selju in v skrbeh in v odločnosti, da privedemo do takega miru, ki obvaruj bodoče rodove trpljenja, grozot in bede, ki so že štiri leta naložene svetu. Kadar pride mir, naj vzhaja nad državo, katere značaj so okrepile težke preskušnje in ki jo je tesnejše zvalil spomin na skupne napore in žrtve.

Politične novice.

+ Sestanek pristašev S. L. S. v Lazih. V Lazih se je vršil včeraj dne 7. t. m. ob 3. uri popoldne sestanek pristašev S. L. S. Ustanovil se je krajevni odbor za Zg. Tuhinjsko dolino. Za načelnika je bil izvoljen župan Martin Poljanšek.

+ Krajevna organizacija S. L. S. Včeraj se je ustanovila krajevna organizacija S. L. S. za občino Idrija. V krajevni odbor se je izvolilo sedem odbornikov, ki so hkrati tudi zaupniki stranke.

+ Iz Kamnika. Včeraj, dne 7. t. mes., se je osnovala krajevna organizacija S. L. S. za občino Kamnik.

+ Občni zbor podružnice Jugoslovanske strokovne zveze v Idriji se je vršil včeraj, dne 7. julija, ob 1. uri popoldne v društvenih prostorih. Podalo se je običajno letno naznanilo in izvršila dopolnilna volitev zaupnika.

+ V pasti. Kako se je deželni odbor ujel v lastno past, je razvidno iz poročila o občinski seji v Št. Vidu, katerega prinašamo spredaj. Iz te seje mora vsa javnost spoznati, kateri so bili pravi nameni deželnega odbora, kajti župan v Št. Vidu se je ravnal najnatančneje po njegovih navodilih, kakor je poudarjal sam. Hoteli so preprečiti, da bi se občine izjavljale za deklaracijo, in so dosegli ravno nasprotno. Sedaj vsa avstrijska javnost ve, kakšno je resnično mišljenje našega ljudstva, slovenska javnost pa tudi ve, kaj naj misli o deželnem odboru.

+ Zdaj vedo. Občinski odbor v Podgori je z ozirom na poziv deželnega odbora sklenil sledeče: Občinski odbor občine Podgorje polnoštevilno zbran v seji dne 30. junija t. l. jemlje z okrožnico z dne 21. rožnika t. l., št. 7078, poslano resolucijo deželnega odbora z dne 19. rožnika t. l. na znanje ter izjavlja, da neomajno vztraja na stališču državnopravne deklaracije Jugoslovanskega kluba z dne 30. velikega travna 1917 ter odločno odklanja vsako drugo stališče, naj se mu predlaga od katerekoli strani. Občinski odbor zajedno želi in prosi, da se tudi deželni odbor kot najvišja avtonomna oblast v deželi pridruži majniški deklaraciji. Dalje izjavlja občinski odbor, da s Trubičem in njegovimi letaki nima in ne bo imeti nikakega stika, ter z ogorčenostjo zavrača vsa podtikanja in sumničanja, naj pridejo od katerekoli strani, ker tukajšnji občani so tako na bojiščih kakor tudi doma dovolj dokazali zvestobo do države ter udanost do naše habsburške vladarske hiše. Občinski odbor v Podgorji, 4. malega srpana 1918. Mrak, župan.

+ Občinski odbor občine Dol pri Ljubljani je vzel poslano resolucijo deželnega odbora na znanje in izjavil, da neomajno vztraja na stališču deklaracije Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 in odklanja vsako drugo stališče. Pri isti seji je občinski odbor soglasno imenoval kneza in škofa dr. Antona Bonaventuro Jegliča častnim občanom za neustrašeni nastop za pravice in svobodo jugoslovanskega naroda v Avstriji.

+ J. D. S. Dunaj, 6. junija. (Kor. ur.) Načelnik zveze nemškonacionalnih strank, poslanec dr. Waldner, je prišel k ministrskemu predsedniku dr. vitezju pl. Seidlerju, da ga opozori na nedavni ustanovni shod jugoslovanske demokracije v Ljubljani in na pojave, ki so se tam pojavili. Ministrski predsednik je odgovoril, da mu o nameri takega shoda ni bilo ničesar znane in da o reči tudi notranji minister, katerega je vprašal, ni ničesar vedel. Deželni predsedstvo na Kranjskem, ki so se pozvali, naj poroča, je naznanilo začasno, da politična oblast shoda z ozirom na omejitve udeležencev shoda na povabljenogoste (§ 2. shodne postave) ni prepovedala. Deželnemu predsedstvu so naročili, naj prej ko mogoče temeljito pojasni zadevo.

+ »Gibanje proti Jugoslaviji«. Pod tem naslovom prinaša sobotna »Reichspost« sledečo notico: »Kakor poročajo iz Ljubljane, je tam izšel pod imenom »Novice« nov slovenski dnevnik. List stoji pod vodstvom deželnega glavarja dr. Šusteršiča. V uvodniku poudarja list, da hoče voditi pametno slovensko politiko in tako rešiti slovensko politiko katastrofe, kar je še mogoče rešiti.« — Torej »Reichspost«, ki ima najboljše informacije od dr. Šusteršičeve strani, imenuje pisanje »Novice« s prvim imenom »Gibanje proti Jugoslaviji«. In odkritosrečno se veseli tega pojava. Dr. Šusteršičevi ljudje ne morejo več skriti sramotnega dejstva, da so v tuji službi bojovníki proti svobodi lastnega naroda. Za našo javnost je s tem sodba o »Novicah« in novi politiki deželnega glavarja končana.

+ Vojni in zunanji minister v avdienci pri cesarju. Dunaj, 7. julija. Cesar je sprejel

danes v avdienci vojnega ministra barona pl. Steinerja-Stögerja in zunanjega ministra grofa Buriana.

+ Sestanek visokih oseb v Švici — borzni maneuver. »Bernar Intelligenzblatt« piše: Govorice, da so prišle in da so se stale visoke osebnosti osrednjih velebil in Anglije v Švici, da se posvetujejo o miru, so le mali borzni maneuver. Takega sestanka ni bilo ne v Friburgu in tudi ne v Baslju.

+ Pilarjev politični zemljepis hrvatskih dežel. V »Hrv. Dnevniku« priobčjuje znani Pilar študijo o »Političnem zemljepisu Hrvatskih dežel.« Po tem zemljepisu spadajo Hrvatoma Hrvatska, Slavonija, Hercegovina in Istra, dočim prepušče Medmurje in Reko Madžarom.

+ Hrvatski sabor je v seji 5. t. m. nadaljeval indemnitetno razpravo. Govoril je frankovec dr. Horvat. Izjavil se je proti indemniteti in finančni nagodbi, kritiziral vladno in posebno naučni odsek, ki dopušča, da širijo profesorji v šolah naravnost »krfisko« jugoslovanstvo. Njegova stranka hoče rešiti jugoslovanski problem edino-le po zgodovinskem državnem pravu ter je nasprotna vsakemu narodnemu in zemljepisnemu zedinjenju. — Seja 6. t. m. je imela zelo buren potek. Govoril je član koalicije dr. Bertić, ki je zavračal razna očitanja frankovca dr. Horvata, posebno pa to, da profesorji v šolah podpirajo jugoslovansko gibanje. Frankovci so odgovarjali z medklici, češ, da imajo dijaki tajna jugoslovanska društva, nakar so jim poslanci drugih strank klicali, da so denuncianti. Vmešala se je tudi galerija ter je predsednik med silnim hrupom sejo prekinil.

+ Mirovno slavlje na Velehradu. Na praznik slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda je poromalo na Velehrad do 30.000 romarjev, ki so priredili mirovne manifestacije. Več čeških poslancev je v svojih govorih opozarjalo na mirovna stremjenja sv. očeta in cesarja Karla.

+ Proti Slovakom. Proti Slovaku dr. Lovrencu Šrobarku in tovarišem so ogrske oblasti uvedle kazensko preiskavo radi veleizdaje in razžaljenja Velicanstva. Ta zločin so zakrivali z znano resolucijo na shodu v St. Miklošu, v kateri se označujejo Slovaki kot veja čeho-slovaškega naroda in zahteva pravica samoodločbe. Razer tega sta se dr. Šrobark, pisatelj Hoiezdoslav in tovariši udeležili gledaliških slavnosti v Pragi. Radi enake udeležbe — v narodnih nošah — je bilo obtoženih tudi več slovaških deklet. Za gori navedene zločine določa ogrski zakon v mirnem času do smrtne ječe, v vojni veljajo ostrejšje odredbe...

+ Deželni volilni red kraljevine Poljske. Varšava, 6. julija. (K. u.) Vlada je predložila članom državnega sveta utemeljitve glede na deželni volilni red. Vlada se zavzema za dve zbornici. Senatorji bi ne bili dedni ali po smrti imenovani člani, marveč naj bi jih polovico izvolili z direktno volitvijo, drugo polovico pa imenovala korporacije. Volilni red temelji na načelih splošne, enake, direktne in tajne volilne pravice.

+ Dr. Wekerle se je pripeljal dne 6. t. m. na Dunaj.

+ Dunajski župan v Budimpešti. Budimpešta, 6. julija. (K. u.) Dr. Weiskirchner se je pripeljal sinoči v Budimpešto. Danes je obiskal Wekerla, princa Windischgratza, poljedelskega ministra in župana dr. Bodyja. Pevsod so mu obetali, da bodo tudi v bodoče po možnosti upoštevati želje Dunaja. V uradu za prehrano sta se dopoldne posvetovala dr. Weiskirchner in državni tajnik dr. Nagy.

+ Dr. Conci kot namestnik tirolskega deželnega glavarja odslovljen. Inomost, 5. julija. (Kor. ur.) Cesar je odslovil s sklepom z dne 22. junija 1918 deželnega poslanca dr. Henrika Concija z mesta prvega namestnika deželnega glavarja v vodstvu deželnega zbora poknežene grofije Tirolske.

+ Kühnmann je odpotoval 6. t. m. v nemški veliki glavni stan.

+ Ostro kritiko je objavila glede na razne neumne govorce v soboto dunajska »Zeit«, ki izvaja med drugim: V Avstriji iščejo zdaj v vsakem političnem zlu sledi tujih emisarjev bodi si že v slojih prosvitljencev ali pa med neumnim govoričenjem ulice, a temu ni tako. Naša notranja politika in uprava sta v največji meri pomanjkljivi. Kar nam škoduje, ne prihaja od zunaj, marveč od znotraj. Le pomislimo nazaj na razmere, ko se je pričela vojna. Država narodov smo bili brez postavodaje, ki bi omogočevala in urejevala medsebojno življenje narodov. Financ nismo imeli urejenih, pa leta pred vojno smo gospodarili s primanjkljajem. Uprava je omahovala brez vsakega sistema in brez političnih smeri sem in tja. Ko je izbruhnila vojna, je sledilo najhujše. Boječi, neodločni, radi slabosti v leni absolutizem izpremenjeni Stürgkhov vladni način je ustavil dve leti in pol vse javno življenje. Zaostali soki in sile so povzročili, da sta naša politika in uprava popolnoma zboleli. V drugih državah so sodelovali najkrepkejši talenti uradov in družbe, da so obravnavali

in reševali silovita vprašanja vojnih financ in vprašanja prehrane, ki je take važnosti v vojski, pri nas v Avstriji so se pa izročila nesposobnosti birokracije, ki je brez idej in brez vodstva, brez nadzorstva in brez odgovornosti. Naj se li čudimo, če je tako, kakor je. Čudež je sploh, da smo v dobi preskušnje ostali še živi.

+ **Smrtna obsodba tržaškega iredentista.** Dunaj, 6. julija. (K. u.) Deželno-brambno divizijsko sodišče je razpravljalo danes proti iredentistu Peruggiu Cirilu, rojenemu Tržačanu, ki je bil obdolžen hudodelstva proti vojni sili države in veleizdaje. Peruggio je pobežal sredi decembra 1914 skrivaj v Italijo in je vstopil prostovoljno v italijansko armado. Bojeval se je pri Podgori in na Krasu proti avstrijski ogrski armadi, se udeleževal kot italijanski poročnik 11. soške bitke in je bil ob tej priliki na Grmadi ujet. Voditelj razprave je opozoril obtoženca, da je kljub izdanemu povelju italijanskega vrhovnega poveljstva, ki se je razglasilo po usmrtitvi po prekomernem obsojenega Battistija, naj se vsi iredentisti, ki se bore v italijanski armadi, odglase s fronte in naj se uporabljajo le za službo v zaledju ali v etapi, služil vsled posebne prošnje še naprej v fronti. Vojaški pravdnik je opozarjal na okolnost, da je bil obtoženec, ko je vstopil v italijansko armado, šele 18 let star, a uporabe smrtno kazni ne more izločiti, ker je prosil Cirillo sam mesca januarja 1917, ko je bil že nad 20 let star, da sme ostati na fronti in je od takrat naprej razvijal delovanje, ki je bilo spodobno, da zadaja vojni sili naše države občutljivo škodo. Predlagal je, naj se kaznjuje zločin s smrtno kaznijo, kakor jo dočinja postava. Vojno sodišče je obsodilo Cirilla na smrt in vešala. Obsojenec je odgovoril na vprašanje, če se bo poslužil pravnih lekov: »Rečem le, da se kesam dejanja, ki sem ga storil.«

+ **Sedmo zasedanje vrhovnega vojnega sveta entente.** Pariz, 5. julija. (Kor. ur.) »Agence Havas« javlja: Vrhovni vojni svet je pravkar zaključil svoje sedmo zasedanje. Pri tretji seji so bili tudi kanadski ministrski predsednik Borden, avstralski ministrski predsednik Hughes, newzealandski ministrski predsednik Masey, newfundlandski ministrski predsednik Lloyd in več drugih ministrov dominijev angleške države. Lloyd George jih je predstavil vojnemu svetu. V imenu vrhovnega vojnega sveta sta izrazila ministrska predsednika Clemenceau in Orlando zastopnikom dominijev zahvalno zveznih narodov na sijajnih zaslugah, ki so jih pridobile čete velikih angleških kolonij na bojišču. Vrhovni vojni svet se je pečal nato s sedanjim položajem z vseh vidikov s sodelovanjem generala Focha in drugih vojaških svetovalecev. Sklenili so se važni sklepi. Navzoči so bili tudi zunanji minister Pichon, državni tajnik zunanjih reči Balfour, blokadni minister lord Milner, zunanji minister Sonnino, general Foch, sir Henry Wilson, maršal Haigh, general Pershing, belgijski generalni major Guillaime in trajni vojaški zastopnik v Versailles.

+ **Bonar Law napoveduje usodno uro vojske.** London, 5. julija. (K. u.) Na poslovnem banketu vlade na čast udeležencev posveta poveljnikov je rekel Bonar Law v svojem govoru: Sodim, da se bliža usodna ura vojske. Če sovražnik ne doseže v nadaljnjih treh mesecih nobenega strateškega smotra, je izgubil vojsko. Ne verjame, da se Nemci hitro in lagodno okoristijo, kakor so pričakovali. Nemci gledajo na vojni zemljevid, toda pogled na svetovni zemljevid je važnejši. Kakšna bo usoda Nemčije, če bo izključena od svetovnega gospodarskega življenja? Ne upam, da se kmalu sklone mir. Vsi sovražimo vojsko in zahtevamo mir, katerega pa dočujemo le, če zmagamo.

+ **Nagovor angleškega kralja.** London, 5. julija. (Kor. ur.) Reuter javlja: Kralj in kraljica sta sprejela danes v palači Buckingham odposlaništvo zavezniškega parlamentarnega trgovinskega posveta. Kralj je pristrčno pozdravil posamezne odposlane in jih nagovoril z govorom, v katerem je izjavil med drugim: Zaupam, da bo popuščeval izid posvetov tisto zaupanje, ki je med parlamenti in celotami vseh naših zveznih narodov edini pravi temelj pogodb in zvez. Enotnost postopanja se pojavlja kot glavna poteza naše moči. Zeham, da v bodočnosti v umetnostih miru javno tako pristrčno sodelujemo, kakor smo v težkih naporih vojske. Skupno naše postopanje bodi ravno tako krepko orodje pospeševanja sreče in blagostanja vseh zveznih narodov, kakor pri uničenju naritov njih sovražnikov. Trgovina je v resnici življenjski element civilizacije. Trajna, neovirana zamenjava življenjskih potrebščin je temelj napredujočega izboljšanja blagostanja narodov, ki ga mora upravičeno zasledovati vsaka vlada. Trgovinski porazum, ki je Vaš smoter, bodi še naprej voditeljica in prednica splošnega mira, ki ga s potrpežljivim zaupanjem pričakujemo kot zmago naših orožij.

+ **Nagovor Lloydja Georga.** London, 5. julija. (Kor. ur.) Iz ameriškega glavnega tana se poroča: Lloyd George je izjavil

v govoru ameriškim četam: Nemčija dobi lahko vsak dan mir z Združenimi državami, Francijo in Anglijo, če sprejme pogoje, ki jih je stavil Wilson v četrtek. Cesar in njegovi svetovalci pa ne dajo nobenega znamenja, da so voljni sprejeti Wilsonove pogoje.

+ **Rimsko slavlje ameriške neodvisnosti.** Rim, 5. julija. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« javlja: Ameriško slavlje neodvisnosti se je slavlilo danes z impozantnim slavljem. Na Piazza di Venezia se je zbrala velikanska množica k sprevedu. Vsa okna so bila okrašena z zastavami, med njimi jih je veliko ameriških. Pred spomenikom Romae so se postavile šole, Garibaldinci s prapori Reke, Trsta, Istre in Dalmacije in veliko domoljubnih društev. Na posebnih sedežih so sedeli veleposlanik Združenih držav in njegova soproga, angleški veleposlanik, več ministrov, državni podtajnikov, senatorjev in poslancev. Rimski župan je izjavil, da sporazum, ki je prepričan o pravičnosti in vzvišenosti svojih želja, Nemčijo in majajočo se Avstrijo-Ogrsko vedno tesneje oklepa. Minister Bissolatti je govoril v imenu italijanske vlade. Slavil je nastop Amerike v velikem boju. Italijani nočejo ločiti svoje reči od ponovitve Belgije in Srbije, od povračila Alzacije-Lorene in od stremeljenj Češke, jugoslovanskih ozemelj in Poljske. Govoril je nato ameriški senator Cobill, ki je ob živahnem pritjevanju zborovalcev ponovil zagotovilo ameriškega ljudstva, da je Amerika pripravljena na vse mogoče žrtve, da primore prebitju načela svobode in pravičnosti. Med govorom Bissolattija in senatorja Cobilla, ki so mu prirejali pristrčne ovacije, so letala nad mestom italijanska in ameriška letala, kar je vse navzoče najživahneje navdušilo. Med živahnimi klici Wilsonu na čast se je uredil impozantni spreved, ki je korakal pred ameriško veleposlaništvo, kjer so se zbrali na hodniku veleposlanik in njegova soproga, visoki vladni uradniki, poslanci in senatorji. Poslanec Barzilaj je prebral resolucijo, ki izraža občudovanje Italije ameriškemu ljudstvu in njegovemu velikemu voditelju, branitelju svobode sveta.

+ **Poskusi preobrata v južni Afriki.** Pretoria, 2. julija. (K. u.) General Botha je izdal južnoafriškemu ljudstvu oklic, ki pravi, naj ne nasedejo sovražnim spletkam. V oklicu izjavi: Vlada je obveščena o stremljenjih, ki merijo na to, da se s silo strmoglavljata. V zadnjih dneh so se pojavili dogodki, vsled katerih sta morali vojaštvo in policija hitro in odločno nastopiti, ker bi bili lahko izbruhnili resni nemiri.

+ **Clemenceauovo glasilo o Kühlmannovem programu.** Clemenceauovo glasilo »Homme libre« objavlja članek, ki je očividno inspiriran, v katerem izjavi: Kühlmann zasleduje program, da bi nadvladoval nemški vpliv v Avstriji-Ogrski in v Turčiji, kakor je nasvetoval Bismark. Če se uresniči, bi stal nasproti ententi strašni blok 160 milijonov ljudi in bi se Nemčija lahko odpovedala Belgiji in zasedenim francoskim ozemljem. Nemška vojaška stranka je prezrla, da je Kühlmann prvi Velenemec vseh Velenemcev. Politični uspeh, ki ga je dosegel nemški generalni štab, pomenja v toliko sporazumu veliko zmago, ker se je državni tajnik razkrinkal in se je tako odpravil s pota ententi nevarni manever.

+ **Portugalska bo zopet zastopana pri sveti stolici.** Chiasso, 7. (K. u.) Predsednik portugalske vlade Sidonio Paes je pri sveti stolici naprosil, naj dovoli, da se imenuje stotnik Feliciano de Costa za portugalskega poslanika pri Vatikanu. — Papežev državno tajništvo je hitro naznanilo apostolskemu nunciju v Madridu, ki je zdaj s posebno misijo v Lizboni, da imenovanje potrjuje. — To poročilo mora vsakega katoličana zelo razveseliti. Pri revoluciji je namreč portugalska vlada prekinila prav vse zveze z Vatikanom in vodila najhujši kulturni boj. Pripominjamo, da se dela tudi na to, da se obnove diplomatske zveze med Francijo in Vatikanom. Pogajanja so zdaj v tem stadiju, da želi Francija, naj bi imela svoje poslaništvo pri Vatikanu, a sv. stolica naj bi imela nunciatura v Parizu. Francija, saj tako pravijo, se boji zameriti Italiji. Vsekakor ugled svete stolice tudi v državah, katerih hipne vlade katoličanom nasprotujejo, veliko pridobiva vsled močnega, smotrenega dela papeža Benedikta XV. za mir in v stremljenju, olajšati trpečemu človeštvu rane, ki mu jih vsekava nekrščanska svetovna morija.

+ **Aretacija uglednega člana nemškega državnega zbora.** »Illustrowany Kurier Codzienny« poroča iz Berlina, da je bil v četrtek nenadoma aretirán ugleden član nemškega državnega zbora in sicer vsled veleizdaje. Baje je stal na čelu agitacije, ki hoče splošno stavko v Nemčiji. Aretacija se je izvršila, ne da bi parlament o zadevi sklepal.

+ **Zaradi »pomanjkanja papirja«.** Zagrebška deželna vlada je objavila naredbo, ki »zaradi pomanjkanja časniškega papirja« zabranjuje izdajanje novih časnikov. Istočasno pa naznanja glasilo koalicije, »Hrvatska Rijeka«, da bo poslej izhajala dvakrat na dan. Tako je koalicija svoj tisk podvo-

jila, dr. Lorkoviču in dr. Šurminu ter drugim neljubim ji strujam pa zapahnila vrata v javnost.

Solnograški knezonadškof dr. Kaltner umrl.

Solnograški knezonadškof dr. Baltazar Kaltner je umrl 6. julija 1918 ob pol 11. uri ponoči v solnograški knezonadškofijski palači.

Rajnik je bil rojen 12. aprila 1844 v Gedeggu. Oče je bil bogat kmet. Študiral je v solnograškem Boromejsku, v duhovnika je bil posvečen 26. julija 1866. Do leta 1875 je pasel duše na deželi; od l. 1875 do 1886 je učil krščanski nauk na solnograški višji realki. Dne 6. januarja 1886 je bil dr. Kaltner imenovan za profesorja cerkvene zgodovine na teološki fakulteti v Solnogradu. V kanonika je bil povišan l. 1861. Leta 1901. je bil dr. Kaltner povišan v solnograškega pomožnega škofa in posvečen 12. majnika 1901 v solnograški stolnici. Kardinal Katschthaler ga je imenoval leta 1909. za generalnega vikarja, dne 3. novembra 1910 pa za krškega knezoškofa v Celovcu, kjer je nastopil svojo višjo pastirsko službo 20. novembra 1910. Ko je umrl kardinal Katschthaler, je bil povišan dne 3. aprila v solnograškega nadškofa. 18. junija 1918 je pel rajnik na svojem domu v Goldegu zlato mašo, je birmal in zadnjič pridigoval. Umrl je vsled poapnenja žil.

Samoobsebi se razume da doma ostali

napno vse sile

da obvarujejo branitelje naše domovine pred peto zimsko vojno.

Sredstva za skrajšanje strašnega boja

nudi čim najštevilnejše in najizdatnejše podpisovanje

8. vojnega posojla

Dnevne novice.

— **Cesar in cesarica v vojni kuhinji.** Dne 6. t. m. dopoldne sta obiskala cesar incesarica 26. vojno kuhinjo na Dunaju na Billrothstrasse. Pri sprejemu je bil navzoč podžupan Hierhammer.

— **Kranjska gora.** Dne 22. jun. t. l. je občinski odbor kranjskogorski v svoji seji soglasno imenoval prevzvišenega gospoda knezoškofa dr. A. B. Jegliča častnim občanom zavoljo njegovih zaslug za vero in narod ter se obenem soglasno izjavil za majniško deklaracijo.

— **Bohinjska Bistrica.** Občinski odbor je pri svoji seji soglasno in z vsem navdušenjem izvolil presvitlega knezoškofa dr. A. B. Jegliča za častnega občana ter poudarjal zlasti nevenljive zasluge, ki jih ima za Bohinj. Mesto diplome bo daroval 500 kron za krono vsakega delovnjaka, za zavode.

— **Narodni praznik v Zagrebu** se je izvršil zelo lepo. Dopoldne so se po vseh cerkvah opravile slovesne službe božje, trgovine so bile zaprte, hiše okrašene z zastavami. Do petih popoldne se je nabralo na ulicah približno 120.000 kron. Popoldne je bil na Zrinjevcu koncert, zvečer pa v dvorani konservatorija akademija, na kateri je govoril župnik dr. Rittig o družbi sv. Cirila in Metoda. Med pevci solisti sta bila Pipa Arko in Nikola Zec.

— **Za rednega profesorja meščanskega prava na zagrebškem vœučilišču** je imenovan privatni docent dr. Mladen Pliverić.

— **Stoletnico rojstva frančiškana o. Ivana Franje Jukića** so 8. t. m. praznovali Hrvati. Fra Ivan Franjo Jukić je z Martićem, Buconjićem in drugimi frančiškani delal v Bosni za Gajevo Ilirijo in za misel narodnega zedinjenja. Zato so ga turške oblasti preganjale in vlačile po azijskih ječah. Umrl je kot narodni mučenik.

— **Umrl je včeraj v Kamniku** predsednik kamniške čebelarke podružnice g. Niko Sallath. Pridobil si je veliko zaslug za čebelarstvo v kamniškem okraju.

— **Slovenski lovci** se vabijo v četrtek dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer na važen sestanek v gostilniške prostore g. Nacela Banko na Martinovi cesti v Ljubljani.

— **Vuškovci v Trstu.** Povodom poslovnih predstav v Politeama Rosetti v Trstu je dobil umetnik Marko Vušković samo dragocenosti za 14.000 K.

— **Odlikovanja.** Vojaški zaslužni križ 3. vrste z vojno-dekoracijo je podelil cesar rezervnemu poročniku Karlu Česenju. Priznanje je izrazil cesar ponovno poročniku Ivanu Božiču (17. pešpolk), Francu Holec-

ček in Maksimilijanu Pintarju in jim podelil meče s krono.

— **Zlati zaslužni križ s krono** je podelil cesar črnovojniškemu nadporočniku Jožefu Vodopivcu in isto odlikovanje brez kro- ne črn. sodnima praktikantom Milanu Jakliču in dr. Emilu Jenko.

— **Srebrni križ** je podelil cesar naredniku Antonu Jegliču, orožniškemu stražmojstru I. vrste Francu Osolniku, orožniškemu stražmojstru Joželu Königu, orožniškemu postajnemu poveljniku Ivanu Mihlavčiču (Planina), namestnemu stražmojstru Nikolaju Dejaku (Senožeče), Jakobu Moravcu (Spodnji Logatec) in Ferdinandu Levornu (St. Peter na Krasu).

— **V poročnika** je povišan rez. praporščak Jožef Rant (7. lovski bataljon), v rezervni praporščake so povišani kadetni aspiranti 17. pešpolka Aleksander Jasenc, Ivan Kavek, Jožef Fischel, Jožef Schneider, Rafael Trampuš in Oton Zinnecker.

— **Povišanje v mornariči.** Cesar je odlikoval z redom železne krone 3. vrste fregatnega kapitana Otona Potočnika in povišal v mornariška kadeta aspiranta Karla pl. Levičnika in Zdenko Papeža, v pomorska aspiranta pa gojenca c. in kr. mornariške akademije Herberta Belarja in Ivana Kregarja.

— **»Volja Naroda«** v Varaždinu bo le izhajala, ker sta posredovala poslanca dr. Pero Magdić in dr. Živan Bertić.

— **Izza Skerleczeve dobe.** Hrvatski listi poročajo, da so Rudolfa Hercigonja, ki je bil leta 1914. obsojen radi veleizdaje in namišljenega poizkušenege atentata na bana Skerlesza na 8 let ječe, radi boleznij (jetike) premestili na boljši oddelek lepoplavske kaznilnice. Upajo, da bodo Hercigonja jeseni, ko poteče polovico kazni, izpustili na pogojni dopust.

— **Moderno obrtno šolo** v Osijeku namerava ustanoviti hrvatska deželna vlada. Že s prihodnjim šolskim letom se otvorita tečaja za mehanike in elektrotehnike.

— **Cene zelenjavi v Zagrebu** so naslednje: Grah 1 K 80 v, koleraba 80 vin, čebula brez stebila 1 K 60 v, česenj 2 K 80 v kilogram, glava zelja 1 K 80 v, kumare 2 K kos, solata v glavah 6—8 vin, kos, novi krompir po 1 K 20 vin, kilogram, buče po 80 vin.

— **Nov most čez Drino** so otvorili med Lošnico (Srbija) in Zvornikom (Besna). Most je lesen. Dolg je 722 metrov in 18 metrov širok.

— **Nesreča na Jadranskem morju.** Splitska »Nova Doba« poroča, da je ob neki nesreči na Jadranskem morju, o kateri pa ne pove natančnejšega, ponesrečilo 18 oseb. Rešilo se je 6 potnikov, 8 mornarjev in oba kapitana.

— **Tatvina.** Frančiški Jerala, posestnici v Tacnu pod Šmarno goro, je neki ruski vojni ujetnik, ki je pri njej delal štiri tedne, pokradel raznih stvari v vrednosti 3000 kron in nato izginil.

— **Neznani vojni ujetniki.** Poizvedovalni urad za vojne ujetnike na Dunaju je sporočil imena sledečih vojnih ujetnikov na Ruskem, Laškem in v Srbiji, doma s Kranjskega, katerih svojci se vsled pomanjkljivega naslova tuuradno niso mogli izslediti. Tozadevna pojasnila daje poizvedovalnica Rdečega križa v Ljubljani, Alojzevič, Poljanska cesta št. 4, soba 38. Pešec Aleš Franc, črnovoj. pešpolk 17, star 32 let, Arsiše; ? Bršitva Vojčić, Lir. 4, 25 let, ?; peš. Bregar Anton, gor. str. polk 2, 24 let, Arsiše; ? Črnek Matej, art. polk 3, 2, Zaboršt; ? Dobranz Franc, črn. pešpolk 31, 31 let, Trzič; peš. Fritz Ferdinand, pešpolk 17, 32 let, pristojen; ? pešec Jelenic Jožef, pešpolk 97, 2, pristojen; ? peš. Kovačič Alojzij, pešpolk 17, star 31 let; Orehoviča; ? Kovars Franc, drag. 12, 2, ?; črn. peš. Kogler Baltazar, pešpolk 95; star 30 let, pristojen; ? peš. Kakaš Avgust, pešpolk 17, 2, ?; enoletni prostovoljec Kulik Otto, pešpolk 99, 2, ?; saper Langesell Jožef, Sap. Baon. 6, 2, ?; peš. Lazarič Ljuba, pešpolk 7, 2, ?; ? Moskva Ivan, pešpolk 17, 2, ?; ? Mirtel Ernst, gor. strelski polk 2, 2, Zaboršt; ? Moniček Jožef, Lir. 39; ? pristojen; ? peš. Mravlje Jožef, gor. strelski polk 2, star 26 let, Brezovica; poročnik Ostermann Karel, črnovojniški pp. 27, star 35 let, pristojen; ? Oršulic Drinko, črnovojniški pešpolk 27, 2, pristojen; ? črn. peš. Okorn Matej, pešpolk 17, star 23 let, Litija; peš. Otič Anton, gor. strelski p. 2, star 25 let, Unec; četov. Peschel Jurij, pešpolk 17, 2, pristojen; črn. peš. Pavlič Anton, gorski strelski polk 2, star 46 let, Šmartno; peš. Rome Ivan, gorski strelski polk 2, star 21 let, Zelimlje; lov. Schweiger Josef, lov. baon 7, 2, ?; peš. Trontelj Alojzij, pešpolk 17, star 27 let, pristojen; ? peš. Tomasin Ivan, pešpolk 7, 2, pristojen; ? ? Skok Karl, strel. polk 6, 2, pristojen; ? Turk Ivan, gorski strelski polk 2, star 34 let, pristojen; ? Vidmar Martin, gor. strel. polk 2, star 22 let, Poljane; ? Weitlauer Ferdinand, pešpolk 27, 2, Gradec; ? Veselovic Jožef, črn. art. 11; 2, pristojen; ? Werk Ivan, pešpolk 17, star 22 let; pristojen; ? ? Zakrajšek Anton, pešpolk 17, 2, pristojen; ? ? Zaplotnik Matej, gorski strelski polk 2, star 34 let; St. Jurij.

— **Zračna pošta.** Od 1. julija t. l. naprej se je pripustil poštni urad 1 glavni

poštni urad) v Trstu in Ljubljani k predajni in oddajni službi za zračne poštne pošiljke v medsebojnem prometu s Krakovom, Lvovom in Črnicami. Take pošiljke, začasno navadna pisma in dopisnice, se odpravljajo z navadnim poštnim prevozom in sicer v brzovlaku Trst-Dunaj 2 na poštne urad Dunaj 1, odkoder se potem odpremljajo z zračno pošto, ki je uvedena med Dunajem, Krakovom in Lvovom. Čas sklepa za predajo takih popolnoma frankovanih pošilk ob poštni liniji — in te pošiljke se lahko predajajo tudi izven normalnih uradnih ur — je določen v Trstu na 5.30 zjutraj in v Ljubljani na 10.30 predpoldne. Zračne poštne pošiljke je treba opremiti z naslovom prejemnika in opozorljivim zaznamkom »zračna pošta« (Flugpost), z označbo imena in naslova odpošiljatelja. Dostavijo se pošiljke takoj, ko dosepejo v poštni kraj. Za zračne poštne pošiljke ne prevzema poštna uprava nikake odgovornosti izven povračila plačanih pristojbin v slučaju, da se pošiljke izgube, zakasne in slično. Pristojbina za zračno poštno pošiljko je sestavljena: a) iz pristojbine za poštno pošiljatev enake vrste; b) iz posredovalnine v znesku 1 krone, c) iz letalne pristojbine. Ta znaša za vsako delno zračno progo Dunaj-Krakov in Krakov-Lvov 1 krono 50 vinarjev za vsakih 20 g pošiljke. Te pristojbine pod b) in c) se plačajo s posebnimi znamkami po 1 K 50 vin., 2 K 50 vin. in 4 K, ki se dobivajo pri navedenih poštah uradih.

— **Išče se Anton Jakopič in njegova žena Marija** iz vasi Markič 73 p. Avče pri Kanalu. Dalje se išče Adolf Arrigler iz Gorice, ki se sedaj nahaja v ruskem ujetništvu. Služil je pri 47. pp. v Gorici. Kdor bi kaj vedel, naj to naznani Posredovalnici za goriske begunce v Ljubljani.

— **Brezmesni teden v Nemčiji.** Državni tajnik prehrane pl. Waldow je opozarjal v nemškem državnem zboru na znižano stanje živine. Izvajal je: Morebiti bomo prisiljeni, da uvedemo v gotovih rokih teden brez mesa. Letos bo letina boljša kakor lani.

— **Čuden naraven prizor.** S Preloke se nam poroča: V torek popoldne, dne 2. t. m., po sedmi uri se nam je nudila nenavadna prikazen na nebu. Ker je prej malo rosilo, sta se prikazali dve mavrici na hrvatski strani, a ne ena nad drugo, kakor je navadno, ampak ena poleg druge. Obe sta bili enako veliki in prav živi, vendar desna malo bolj od leve. Tudi je bila desna širja. Presledek med njima ni bil velik. Za nas nov pojav.

— **Tatvija.** 400 vreč je bilo ukradenih od nedelje na ponedeljek, 30. junija do 1. julija, v volarni v Medvodah. Vredne so bile do 6000 K. Dva mlada tatiča sta jih odpeljala ponoči iz Medvod proti Kranju. Tatov in blaga še niso dobili.

— **Požar.** Dne 3. t. m. je izbruhnil v gospodarskem poslopu mlinarja Ivana Potočarja ogenj v Veliki Bučni vasi ogenj, ki je vpepelil to poslopje in mlin. Pogorelo je dosti gospodarskega orodja in živeža. Živino se je posrečilo še pravočasno rešiti. Škoda znaša okoli 9000 kron. Potočar ni bil zavarovan proti požaru. Ne more se še dognati, kako je ogenj nastal.

— **25.000 kron je ukradel neznan tat** posestniki Mariji Krcelj v Trzinu.

— **Od kod je cigaretni tobak?** Na kolodvoru v Brezovici so prijeli orožniki ženo nekega železniškega čuvaja, ki je nameravala odpeljati v Trst 20 kilogramov cigaretnega tobaka. Kje ga je dobila, se ne ve.

— **Oddaja konj.** K razpečevalnici konj v Ljubljani je prišlo danes 16 takoj rabljivih konj, ki se bodo oddajali le proti reverzu brez gotovega roka, t. j. ako bi jih rabili, jih lahko vsak čas vpokličejo. Reflektanti, ki morajo biti poljedelci, morajo prinesiti s seboj kratko prošnjo, ki je potrjena od županstva ali glavarstva oziroma ljubljanskega mestnega magistrata.

Ljubljanske novice.

Ij Seja ženskega odbora za siročad bo sredo popoldne ob 4. uri popoldne v mestni posvetovalnici na magistratu. Nagi in lačni revčki milo prosijo pomoči. Pridite v polnem številu!

Ij Gospe in gospodične, ki se zanimате za kulturni razvoj našega naroda, pridite v sredo, 10. t. m., popoldne ob 5. uri v mestno posvetovalnico na magistratu. Pogovorimo se o bodočnosti našega gledališča.

Ij Občni zbor dijaške in ljudske kuhinje je bil dne 27. junija v prostorih K. T. D. Predsedoval je namesto bolnega predsednika, kanonika Kržičiča, podpredsednik kanonik dr. Svetina. Poročala sta poleg podpredsednika tajnik kanonik dr. Čekal in blagajnik c. kr. revident K. Gruber. Kakor izvaja poročilo, je dijaška in ljudska kuhinja tudi kritično leto 1917. srečno, čeprav z velikimi žrtvami, prebila. Denarni promet je dosegel višino skoro do pol milijona kron. Izguba znaša 9420 K 16 vinarjev. Kuhinjo je obiskovalo vsak dan 80 do 100 dijakov, ki so dobivali hrano deloma brezplačno, deloma po znižani ceni. Drugih obiskovalcev je bilo na dan do

150. Med vse požrtvovalno delo gospa in gospodičen, skrbnost društvenega blagajnika in pa velikodušnost dobrotnikov je omogočila to veliko delo krščanskega usmiljenja. Občni zbor je za to izrekel vsem dolžno zahvalo, posebej še deželnemu odboru (dar 10.000 K) in ostalim darovalcem. Odbor je sedaj sestavljen takole: gospa Gatschova, načelnica; gospa Hubadova, podnačelnica; gospodični Krekova in Kačarjeva in gospe Kozjekova in Hafnerjeva, odbornice; gospodje: kan. Kržičič, predsednik; kan. dr. Svetina, podpredsednik; Del Col, ekonom; dr. Pečjak, ekon. namestnik; dr. Čekal, tajnik; dr. Perne, tajn. namestnik; Gruber, blagajnik; dr. Levičnik, blag. namestnik; dr. Demšar, odbornik; dr. Pegan in Karel Dermastia, pregledovalca računov. — Dobra srca! Težke so žrtve, ki vam jih dan za dnevom nalaga delo krščanskega usmiljenja, pa vedite, da med organizacijami, ki lajšajo gorje časa, ni na zadnjem mestu »dijaška in ljudska kuhinja v Ljubljani«. Priskočite ji na pomoč, da se vzdrži tudi nadalje! — Darove sprejema odbor »dijaške in ljudske kuhinje« v Ljubljani.

Ij Na c. kr. ženskem učiteljsku v Ljubljani se je vršila matura od 2. do 6. julija pod predsedstvom deželnega šolsk. nadzornika vladnega svetnika dr. J. Bezjaka. Zrelostno izpričevalo so dobile: Ahčin Natalija, Bahovec Antonija, Benedičič Slava, Bizjak Ivana (z odliko), Černe Kristina (z odliko), Divjak Gabrijela, Feštajn Pavla, Gregorčič Josipina, Gruden Nada, Hirschman Zofija, Hočevar Vera (z odliko), Iskra Ivana, Jagodic Franciška (z odliko), Jugovic Marija, Kramaršič Erna, Kren Elizabeta (z odliko), Lhermann Marija, Marinko Franciška, Markizeti Marija, Medic Marija (z odliko), Menard Ana, Osana Marija, Perko Pavlina, Petelin Pavla (z odliko), Petrovič Marija, Pivk Ljudmila, Plehan Franciška, Rozman Marija, Sekula Martina, Selan Marija (z odliko), Simončič Rudolfina, Stegu Marija, Šalamun Marija (z odliko), Tausers Vanda, Tome Marija, Tominc Gabrijela, Vivoda Zofija, Vrhovec Marija, Widmar Marija, Zdošek Marija, Železnikar Helena (z odliko) in bivša gojenka dekleškega liceja Oražem Ivana. — Gojenka Vogrič Terezija vsled hude bolezni ni mogla priti k maturi.

Ij Glasbena Matica v Ljubljani. Z ozirom na občni zbor, ki se ima vršiti dne 11. t. m. zvečer ob 8. uri v društveni dvorani, Vegova ulica 7, leže glasom pravil v društveni pisarni, računi o preteklem društvenem letu v pogled. — Odbor.

Ij Redni občni zbor Deželne zadruge brivcev v Ljubljani se bo vršil v torek, dne 16. julija 1918 ob 3. uri popoldne v posvetovalnici mestnega magistrata. Na dnevnem redu je med drugim tudi upeljava popolnega nedeljskega počitka.

Ij Petič odlikovan. Kadetni aspirant Gustav Wester, dodeljen 7. gorskemu topničarskemu polku, je za svoje junaštvo in neustrašenost v zadnjih bojih ob reki Celisoni, kot vodnik nekega poizvedovalnega oddelka, prejel srebrno hrabrostno svetinjo kot peto odlikovanje.

Ij Cesar je podelil črnovojniškemu nadporočniku baronu Mihaelu Zoisu viteški križ Franc Jožefovega reda z vojno dekoracijo in izrazil ponovno najvišje pohvalno priznanje z izročitvijo mečev višjemu štabnemu zdravniku I. vrste dr. Antonu Lusenbergerju, poveljniku garnizijske bolnišnice št. 7 v Ljubljani.

Ij Črne zastave vihrajo na gradu in na vojaških poslopih v znak žalosti radi smrti turškega sultana.

Ij Umrli so v Ljubljani: Terezija Čeh, kuharica, 36 let. — Marija Jesih, mizarjeva vdova, 69 let. — Fran Vernik, kočijaž, 42 let. — Fran Mlinar, premogar, 43 let. — Josip Baumann, prisiljenec, 52 let. — Marija Širca, perica, 60 let. — Josip Košič, delavčev sin, 4 mesece. — Ivan Kokalj, carinski nadrevident v pok., 63 let. — Milena Makar, hči odvetniškega koncipijenta, 5 mesecev. — Andrej Gerbič, posestnik, 76 let. — Amalija Anžič, tob. delavka, 36 let. — Ludvik Kaplja, orožnik-hiralec, 53 let. — Pavel Kemperle, tiskarški strojnik, 17 let. — Franja Bizjak, žena železniškega delavca, 37 let. — Ivan Cotič, dninar-begunec, 52 let. — Marija Pohlin, dninarica, 63 let.

Ij Tatvine v Ljubljani. Tvrški Balkan je ukradena 1000 kron vredna konjska oprava. — Na Marije Terezije cesti je bilo vlomljeno ponoči na 28. m. m. v izločeno okno. Tatovi so odnesli nogavice, jopice, ovratnike v vrednosti 1180 kron. — Iz zaprtega podstrešja Gospodarske zveze je ukradenih 5 ovojev vreč v vrednosti 600 kron. Tat je vrzel vreče čez zid, ukradel tam vrtarju vzel in odpeljal ukradene vreče. — Županu Antonu Repovšu iz Polhovega Gradca je ukradel na glavnem kolodvoru v Ljubljani nekdo denarnico, v kateri sta bili 3502 kroni. — Na glavnem kolodvoru je prišla vojaška straža 16 letnega fanta, ki je kradel sladkor.

Prispevalje za sklad S. L. S.

Štajerske novice.

š Oseba vest. G. Jernej Korošak, štajerski rojak iz Prlekije, je imenovan v železniškem ministrstvu za nadrevidenta. š Zalec. Vpisovanje in vsprejemni izpit za I. razred na novoustanovljeni trirazredni deški meščanski šoli v Zalcu se vrši v ponedeljek, dne 15. julija t. l. ob 8. uri zjutraj v ljudski šoli. K izpitu je prinesli krstni list in zadnje šolsko spričevalo s seboj. Pristop imajo tudi deklice kot hospitantke. Učni jezik je slovenski, vendar je tudi poskrbljeno za temeljito priučenje nemščine kot drugega deželnega jezika. Ta učni zavod ima trgovsko-obrtni značaj ter je prva šola te vrste na slovenskem Štajerju, ki bo nudila našemu narodu višjo in širšo naobrazbo za praktično življenje.

š Oddaja sena. Leta 1917. je bilo predpisane Spodnji Štajerski 1424 vagonov sena, oddala ga je 1104 vagonov ali v odstotkih 76,8. Srednji Štajerski je bilo predpisanih 8111 vagonov, oddala ga je 1488 vagonov ali 18,3% in Gornji Štajerski 2509 vagonov, od katerih je oddala 1079 vagonov ali 42,8%. Dočim je oddal slovenski del dežele 76,8%, je oddal nemški del dežele komaj 23,9% predpisane množine. Vzlic temu pa ima nemško časopisje poguma dovolj, da kriči o protekciji Slovencev, oziroma slovenskega dela dežele. Kako je slovenski del dežele protežiran, se razvidi najbolj iz predpisov za oddajo sena in slame za leto 1918. Tu je predpisano slovenskemu delu dežele 2110 vagonov sena in 460 vagonov slame, nemškemu delu pa 5890 vagonov sena in 1540 vagonov slame. Slovenskemu delu dežele se je torej predpisana množina zvišala za 70%, nemškemu pa znižala za 30%.

š Rekvizicija živine na štajerskem postaja dan za dnevom neznosnejša. Kmetje bodo kmalu ostali brez delavne živine in brez mlečnih krav. Pri tem pa se gode neznosne krivice. Ubogi kočarici s kopico otrok vzamejo zadnjo molzno kravo, dočim gre nakupovalec mimo polnih graščinskih hlevov. »Slovenski Gospodar« poroča celo, da štejejo v ptujskem okraju tri svinje za eno goved in kdor ima tri svinje, mu poberejo tudi zadnjo kravo. Kmet pa naj potem molze svinje in vpreže svinje v plug.

š Značilno za razmere na štajerskem. Preteklo nedeljo se je vršil na Zelenem Travniku (Wies) na Srednjem štajerskem »volkstag«, na katerem so po stari navadi hujskali proti Slovincem. Glavno besedo je imel tudi na tem »volkstagu« znani mariborski odvetnik dr. Mravlag. Toda to nas niti ne zanima toliko. Naj gospodje govore, kar se jim zljubi, nas radi tega ne bo bolela glava. Toda zanima nas nekaj drugega. Nemški listi namreč pohvalno poročajo, da je pri pripravih za shod pomagal dejanski vladni komisar dr. Knieby. Tako torej. Ne bomo vprašali, kaj bi se zgodilo političnemu uradniku slovenske narodnosti, ki bi pomagal pri pripravih za kak slovenski politični shod. Tak politični uradnik ne bi ostal v državni službi niti 48 ur. Grof Clary bi brezdvomno brzojavno odredil njegovo suspendiranje od službe. Toda v oči pade druga okolnost: dočim se Slovincem prepovedujejo vsi politični shodi sploh, pomaga pri Nemcih političen komisar pri pripravih za nemški politični shod! Več res ni mogoče zahtevati!

š 45 kg masla namesto 5000 kg. Na občnem zboru štajerske vojne zveze konsumnih društev so tožili, da zveza ni dobivala dovolj živil. To je stara pesem. Zanimivo pa je, da bi bila morala štajerska dobavljati dnevno 5000 kg masla, a dobavila ga je komaj 45 kg. Krompirja bo zveza potrebovala 1900 vagonov. Pogodbo pa se jej je posrečilo napraviti samo za 500 vagonov, ostanek je nepokrit. Gospodje so na zborovanju tožili, da češki okraji nočejo sklepati pogodb za dobavo krompirja.

š Stalna konjska bolnišnica v Radgoni naznanja, da odpade dne 16. julija 1918 napovedana razprodaja konj.

Cehi na Dunaju.

L. 1910. so na Dunaju uradno našli 98.461 oseb s češkim občevalnim jezikom. Čehi sami pa računajo, da jih je na Dunaju 250.000, t. j. ena osmina celokupnega prebivalstva. Organizirani so se začeli dunajski Čehi najprej na kulturnem polju; kot prvo so ustanovili l. 1862. Slovansko pevsko društvo, potem l. 1863. gledališko društvo »Pokrok«, l. 1865. pa »Slovansko besedo«. Slovansko pevsko društvo in Slovanska beseda sta zbrala v svojem okrilju tudi ostale slovanske rodoljube, zlasti Jugoslovane, ter so pri njuni ustanovitvi sodelovali: Aksakov, knez Czartoryski, Kuzmány, Maširevič, Ožegovič, Palacky in škof Strossmayer. L. 1867. so si dunajski Čehi ustanovili »Sokol«, l. 1871. pa šolsko društvo »Komensky«. Na gospodarskem polju so se začeli Čehi organizirati l. 1887., ko so ustanovili prvo češko hranilnico in posojilnico v I. okraju. L. 1898. je delovalo na Dunaju v ozkem okviru 7

čeških hranilnic; tega leta so pa napravili Čehi pomemben korak naprej: otvorila se je podružnica »Živnostenske banke«. Najkasneje so se dunajski Čehi organizirali na političnem polju, kjer pa imajo danes že precej zgrajenega v treh glavnih organizacijah: splošno narodni, socialnodemokratski in katoliško narodni stranki, ki je najmlajša, a krepko in uspešno deluje. Na teh treh temeljih: kulturnih, gospodarskih in političnih organizacijah, stoji narodna skupnost dunajskih Čehov, na njih snujejo svoje delo.

Med kulturnimi organizacijami je najvažnejše šolsko društvo »Komensky«, ki ima 25 podružnic in 7000 članov. Že od leta 1883. vzdržuje v X. dunajskem okraju češko šolo, ki ima danes sedem razredov in 900 učencev in učenk. Nadaljne tri ljudske šole Komenskega so dunajske oblasti zaprle; sedaj se otroci privatno poučujejo. V nemške šole hodi na Dunaju 15—18.000 čeških otrok. Komenski vzdržava na Dunaju še tri otroške vrtce, šole za vajence in tri šole za češki jezik za one češke otroke, ki hodijo v nemške šole.

Časopisje imajo dunajski Čehi zelo razvito: imajo tri dnevne, 4 tednike (vsega 30.000 naročnikov) in 30 drugih časopisov. Za širjenje čeških knjig skrbe knjižnice, pred vsem knjižnica »Svatopluk Čeh«, ki ima 8000 zvezkov ter je lani razposodila 13.000 knjig; razen tega je še veliko manjših knjižnic, za katere skrbi posebno društvo. Tudi razna kulturna društva imajo lastne bogate knjižnice. Vsega je v čeških knjižnicah na Dunaju okrog 28.000 zvezkov, večinoma izbranih del. Javne čitalnice imajo dunajski Čehi štiri. Za izdajanje čeških knjig skrbi »Videnska Matica«. Ista organizacija prireja vsako leto vrsto predavanj vseučiliških profesorjev. Seveda goje predavanja tudi ostale organizacije.

Na gledališkem polju je najvažnejše delovanje »Pokroka«, čigar predstave so prvovrstne; redno gostujejo na njegovem odru tudi češke gledališke družbe iz Češke in Moravske. Cilj dunajskih Čehov je, prej ali slej priti do lastnega gledališča na Dunaju. Na izobraževalnem polju deluje tudi mnogo čeških verskih organizacij.

Izborno so dunajski Čehi organizirani na gospodarskem polju; podružnice treh velikih bank (Živnostenske, Osrednje banke čeških hranilnic in Češke industrijske banke) imajo na leto nad 12 milijard kron prometa. Razen tega je na Dunaju še 9 čeških denarnih zavodov, ki dajejo kredit obrtnikom, branjevcem in uradnikom: imajo 7 milijonov kron vlog, 1.200.000 K lastnega premoženja in do 230 milijonov kron letnega prometa. Potem imajo dve veliki tiskarni, trgovino s pohištvo (izdelki čeških obrtnikov), tri konsumna društva, krojaško društvo in uradniško menso. Za male obrtnike je osnovana posebna organizacija, ki ima 600 članov. Posebni društvi preskrbujejo mesta češkim vajencem, katerih je na Dunaju nad 12.000, in služkinjam. Dalje imajo dunajski Čehi dva narodna doma in en društveni dom, kjer se osredotočuje vse češko društveno življenje.

Na političnem polju so doslej najmočnejši socialni demokrati (avtonomisti), ki so se popolnoma emancipirali od nemške centrale. Splošna narodna stranka v širokem okviru veže nesocialnodemokratske elemente sploh, oziroma politični organizaciji pa sta narodno-socialna in pa katoliška stranka. Slednja ima doslej svoj tednik, društveni dom, zatočišče za vajence, organizacije za služkinje in nekaj krajevnih skupin. S pomočjo društva sv. Metoda je stranka kupila prvo češko cerkev na Dunaju v III. okraju za 520.000 K; razen tega se češko bogoslužje vrši še v 6 cerkvah.

Vsega vkup je na Dunaju 250 čeških organizacij, v katerih so organizirani vsi sloji: od češkega dvornega svetnika do češke služkinje. Češko stališče na Dunaju je že danes izredno močno.

Primorske novice.

p Duhovniške spremembe v tržaški škofiji. Dosedanji kurat vlč. g. Gabrijel Piščanc v Rukavcu pri Opatici gre v Dolino za provizorja. V Rukavec pride č. g. A. Lukšič iz Voloskega. V Predloko pride za župnega upravitelja vlč. g. Adrijan Brumen iz Trsta namesto vlč. g. N. Sancina, ki gre v pokoj. Iz Predloke gre odtodni dosedanji vlč. g. A. Les, kaplan, v Mošenice kot kaplan. Iz Podgrada č. g. Francišek Magdič, kurat, je imenovan za provizorja na Tinjanski župniji, a v Podgrad pride za ekspozita dosedanji kaplan č. g. Andrej Gabrovšek iz Hrušice, a na njegovo mesto pride novomašnik č. g. Ant. Skoda. Dolinski kaplan č. g. J. Požar, je prestavljen k Sv. Ivanu pri Trstu. Pomikanje duhovnikov v tržaški škofiji je silno občutno.

p Iz Italije je zopet pisal g. Josip Jug, župni upravitelj iz Gorice. Piše, da je zdrav ter pozdravlja sestre, brate, tovariše in prijatelje. Njegov naslov: Viareggio, Via S. Andrea štev. 119.

p Franc Peternel, katerega je pred časom iskala njegova žena Helena Pe-

ternel iz Tržiča (Goriško), nam je poslal svoj naslov, ki se glasi: Fr. Peternel, Škodawerke, Lager Bory, Barake 7, Plsen, Češko.

Aprovizacija.

a Razdelitev sveč za I., II., III. in IV. okraj. Stranke I., II., III. in IV. okraja prejmejo sveče na nakazila za mast pri Mühleisnu na Dunajski cesti v torek, dne 9. t. m., in v sredo, dne 10. t. m. Določen je ta-le red: I. okraj: V torek, dne 9. t. m., dopoldne od 8. do 9. št. 1 do 400, od 9. do 10. št. 401 do 800, od 10. do 11. št. 801 do 1200, od 11. do 12. št. 1201 do 1600, od 12. do 13. št. 1601 do 2000, od 13. do 14. št. 2001 do 2400, od 14. do 15. št. 2401 do 2800, od 15. do 16. št. 2801 do 3200, od 16. do 17. št. 3201 do 3600, od 17. do 18. št. 3601 do 4000, od 18. do 19. št. 4001 do 4400, od 19. do 20. št. 4401 do 4800, od 20. do 21. št. 4801 do 5200, od 21. do 22. št. 5201 do 5600, od 22. do 23. št. 5601 do 6000, od 23. do 24. št. 6001 do 6400, od 24. do 25. št. 6401 do 6800, od 25. do 26. št. 6801 do 7200, od 26. do 27. št. 7201 do 7600, od 27. do 28. št. 7601 do 8000, od 28. do 29. št. 8001 do 8400, od 29. do 30. št. 8401 do 8800, od 30. do 31. št. 8801 do 9200, od 31. do 32. št. 9201 do 9600, od 32. do 33. št. 9601 do 10000, od 33. do 34. št. 10001 do 10400, od 34. do 35. št. 10401 do 10800, od 35. do 36. št. 10801 do 11200, od 36. do 37. št. 11201 do 11600, od 37. do 38. št. 11601 do 12000, od 38. do 39. št. 12001 do 12400, od 39. do 40. št. 12401 do 12800, od 40. do 41. št. 12801 do 13200, od 41. do 42. št. 13201 do 13600, od 42. do 43. št. 13601 do 14000, od 43. do 44. št. 14001 do 14400, od 44. do 45. št. 14401 do 14800, od 45. do 46. št. 14801 do 15200, od 46. do 47. št. 15201 do 15600, od 47. do 48. št. 15601 do 16000, od 48. do 49. št. 16001 do 16400, od 49. do 50. št. 16401 do 16800, od 50. do 51. št. 16801 do 17200, od 51. do 52. št. 17201 do 17600, od 52. do 53. št. 17601 do 18000, od 53. do 54. št. 18001 do 18400, od 54. do 55. št. 18401 do 18800, od 55. do 56. št. 18801 do 19200, od 56. do 57. št. 19201 do 19600, od 57. do 58. št. 19601 do 20000, od 58. do 59. št. 20001 do 20400, od 59. do 60. št. 20401 do 20800, od 60. do 61. št. 20801 do 21200, od 61. do 62. št. 21201 do 21600, od 62. do 63. št. 21601 do 22000, od 63. do 64. št. 22001 do 22400, od 64. do 65. št. 22401 do 22800, od 65. do 66. št. 22801 do 23200, od 66. do 67. št. 23201 do 23600, od 67. do 68. št. 23601 do 24000, od 68. do 69. št. 24001 do 24400, od 69. do 70. št. 24401 do 24800, od 70. do 71. št. 24801 do 25200, od 71. do 72. št. 25201 do 25600, od 72. do 73. št. 25601 do 26000, od 73. do 74. št. 26001 do 26400, od 74. do 75. št. 26401 do 26800, od 75. do 76. št. 26801 do 27200, od 76. do 77. št. 27201 do 27600, od 77. do 78. št. 27601 do 28000, od 78. do 79. št. 28001 do 28400, od 79. do 80. št. 28401 do 28800, od 80. do 81. št. 28801 do 29200, od 81. do 82. št. 29201 do 29600, od 82. do 83. št. 29601 do 30000, od 83. do 84. št. 30001 do 30400, od 84. do 85. št. 30401 do 30800, od 85. do 86. št. 30801 do 31200, od 86. do 87. št. 31201 do 31600, od 87. do 88. št. 31601 do 32000, od 88. do 89. št. 32001 do 32400, od 89. do 90. št. 32401 do 32800, od 90. do 91. št. 32801 do 33200, od 91. do 92. št. 33201 do 33600, od 92. do 93. št. 33601 do 34000, od 93. do 94. št. 34001 do 34400, od 94. do 95. št. 34401 do 34800, od 95. do 96. št. 34801 do 35200, od 96. do 97. št. 35201 do 35600, od 97. do 98. št. 35601 do 36000, od 98. do 99. št. 36001 do 36400, od 99. do 100. št. 36401 do 36800, od 100. do 101. št. 36801 do 37200, od 101. do 102. št. 37201 do 37600, od 102. do 103. št. 37601 do 38000, od 103. do 104. št. 38001 do 38400, od 104. do 105. št. 38401 do 38800, od 105. do 106. št. 38801 do 39200, od 106. do 107. št. 39201 do 39600, od 107. do 108. št. 39601 do 40000, od 108. do 109. št. 40001 do 40400, od 109. do 110. št. 40401 do 40800, od 110. do 111. št. 40801 do 41200, od 111. do 112. št. 41201 do 41600, od 112. do 113. št. 41601 do 42000, od 113. do 114. št. 42001 do 42400, od 114. do 115. št. 42401 do 42800, od 115. do 116. št. 42801 do 43200, od 116. do 117. št. 43201 do 43600, od 117. do 118. št. 43601 do 44000, od 118. do 119. št. 44001 do 44400, od 119. do 120. št. 44401 do 44800, od 120. do 121. št. 44801 do 45200, od 121. do 122. št. 45201 do 45600, od 122. do 123. št. 45601 do 46000, od 123. do 124. št. 46001 do 46400, od 124. do 125. št. 46401 do 46800, od 125. do 126. št. 46801 do 47200, od 126. do 127. št. 47201 do 47600, od 127. do 128. št. 47601 do 48000, od 128. do 129. št. 48001 do 48400, od 129. do 130. št. 48401 do 48800, od 130. do 131. št. 48801 do 49200, od 131. do 132. št. 49201 do 49600, od 132. do 133. št. 49601 do 50000, od 133. do 134. št. 50001 do 50400, od 134. do 135. št. 50401 do 50800, od 135. do 136. št. 50801 do 51200, od 136. do 137. št. 51201 do 51600, od 137. do 138. št. 51601 do 52000, od 138. do 139. št. 52001 do 52400, od 139. do 140. št. 52401 do 52800, od 140. do 141. št. 52801 do 53200, od 141. do 142. št. 53201 do 53600, od 142. do 143. št. 53601 do 54000, od 143. do 144. št. 54001 do 54400, od 144. do 145. št. 54401 do 54800, od 145. do 146. št. 54801 do 55200, od 146. do 147. št. 55201 do 55600, od 147. do 148. št. 55601 do 56000, od 148. do 149. št. 56001 do 56400, od 149. do 150. št. 56401 do 56800, od 150. do 151. št. 56801 do 57200, od 151. do 152. št. 57201 do 57600, od 152. do 153. št. 57601 do 58000, od 153. do 154. št. 58001 do 58400, od 154. do 155. št. 58401 do 58800, od 155. do 156. št. 58801 do 59200, od 156. do 157. št. 59201 do 59600, od 157. do 158. št. 59601 do 60000, od 158. do 159. št. 60001 do 60400, od 159. do 160. št. 60401 do 60800, od 160. do 161. št. 60801 do 61200, od 161. do 162. št. 61201 do 61600, od 162. do 163. št. 61601 do 62000, od 163. do 164. št. 62001 do 62400, od 164. do 165. št. 62401 do 62800, od 165. do 166. št. 62801 do 63200, od 166. do 167. št. 63201 do 63600, od 167. do 168. št. 63601 do 64000, od 168. do 169. št. 64001 do 64400, od 169. do 170. št. 64401 do 64800, od 170. do 171. št. 64801 do 65200, od 171. do 172. št. 65201 do 65600, od 172. do 173. št. 65601 do 66000, od 173. do 174. št. 66001 do 66400, od 174. do 175. št. 66401 do 66800, od 175. do 176. št. 66801 do 67200, od 176. do 177. št. 67201 do 67600, od 177. do 178. št. 67601 do 68000, od 178. do 179. št. 68001 do 68400, od 179. do 180. št. 68401 do 68800, od 180. do 181. št. 68801 do 69200, od 181. do 182. št. 69201 do 69600, od 182. do 183. št. 69601 do 70000, od 183. do 184. št. 70001 do 70400, od 184. do 185. št. 70401 do 70800, od 185. do 186. št. 70801 do 71200, od 186. do 187. št. 71201 do 71600, od 187. do 188. št. 71601 do 72000, od 188. do 189. št. 72001 do 72400, od 189. do 190. št. 72401 do 72800, od 190. do 191. št. 72801 do 73200, od 191. do 192. št. 73201 do 73600, od 192. do 193. št. 73601 do 74000, od 193. do 194. št. 74001 do 74400, od 194. do 195. št. 74401 do 74800, od 195. do 196. št. 74801 do 75200, od 196. do 197. št. 75201 do 75600, od 197. do 198. št. 75601 do 76000, od 198. do 199. št. 76001 do 76400, od 199. do 200. št. 76401 do 76800, od 200. do 201. št. 76801 do 77200, od 201. do 202. št. 77201 do 77600, od 202. do 203. št. 77601 do 78000, od 203. do 204. št. 78001 do 78400, od 204. do 205. št. 78401 do 78800, od 205. do 206. št. 78801 do 79200, od 206. do 207. št. 79201 do 79600, od 207. do 208. št. 79601 do 80000, od 208. do 209. št. 80001 do 80400, od 209. do 210. št. 80401 do 80800, od 210. do 211. št. 80801 do 81200, od 211. do 212. št. 81201 do 81600, od 212. do 213. št. 81601 do 82000, od 213. do 214. št. 82001 do 82400, od 214. do 215. št. 82401 do 82800, od 215. do 216. št. 82801 do 83200, od 216. do 217. št. 83201 do 83600, od 217. do 218. št. 83601 do 84000, od 218. do 219. št. 84001 do 84400, od 219. do 220. št. 84401 do 84800, od 220. do 221. št. 84801 do 85200, od 221. do 222. št. 85201 do 85600, od 222. do 223. št. 85601 do 86000, od 223. do 224. št. 86001 do 86400, od 224. do 225. št. 86401 do 86800, od 225. do 226. št. 86801 do 87200, od 226. do 227. št. 87201 do 87600, od 227. do 228. št. 87601 do 88000, od 228. do 229. št. 88001 do 88400, od 229. do 230. št. 88401 do 88800, od 230. do 231. št. 88801 do 89200, od 231. do 232. št. 89201 do 89600, od 232. do 233. št. 89601 do 90000, od 233. do 234. št. 90001 do 90400, od 234. do 235. št. 90401 do 90800, od 235. do 236. št. 90801 do 91200, od 236. do 237. št. 91201 do 91600, od 237. do 238. št. 91601 do 92000, od 238. do 239. št. 92001 do 92400, od 239. do 240. št. 92401 do 92800, od 240. do 241. št. 92801 do 93200, od 241. do 242. št. 93201 do 93600, od 242. do 243. št. 93601 do 94000, od 243. do 244. št. 94001 do 94400, od 244. do 245. št. 94401 do 94800, od 245. do 246. št. 94801 do 95200, od 246. do 247. št. 95201 do 95600, od 247. do 248. št. 95601 do 96000, od 248. do 249. št. 96001 do 96400, od 249. do 250. št. 96401 do 96800, od 250. do 251. št. 96801 do 97200, od 251. do 252. št. 97201 do 97600, od 252. do 253. št. 97601 do 98000, od 253. do 254. št. 98001 do 98400, od 254. do 255. št. 98401 do 98800, od 255. do 256. št. 98801 do 99200, od 256. do 257. št. 99201 do 99600, od 257. do 258. št. 99601 do 100000, od 258. do 259. št. 100001 do 100400, od 259. do 260. št. 100401 do 100800, od 260. do 261. št. 100801 do 101200, od 261. do 262. št. 101201 do 101600, od 262. do 263. št. 101601 do 102000, od 263. do 264. št. 102001 do 102400, od 264. do 265. št. 102401 do 102800, od 265. do 266. št. 102801 do 103200, od 266. do 267. št. 103201 do 103600, od 267. do 268. št. 103601 do 104000, od 268. do 269. št. 104001 do 104400, od 269. do 270. št. 104401 do 104800, od 270. do 271. št. 104801 do 105200, od 271. do 272. št. 105201 do 105600, od 272. do 273. št. 105601 do 106000, od 273. do 274. št. 106001 do 106400, od 274. do 275. št. 106401 do 106800, od 275. do 276. št. 106801 do 107200, od 276. do 277. št. 107201 do 107600, od 277. do 278. št. 107601 do 108000, od 278. do 279. št. 108001 do 108400, od 279. do 280. št. 108401 do 108800, od 280. do 281. št. 108801 do 109200, od 281. do 282. št. 109201 do 109600, od 282. do 283. št. 109601 do 110000, od 283. do 284. št. 110001 do 110400, od 284. do 285. št. 110401 do 110800, od 285. do 286. št. 110801 do 111200, od 286. do 287. št. 111201 do 111600, od 287. do 288. št. 111601 do 112000, od 288. do 289. št. 112001 do 112400, od 289. do 290. št. 112401 do 112800, od 290. do 291. št. 112801 do 113200, od 291. do 292. št. 113201 do 113600, od 292. do 293. št. 113601 do 114000, od 293. do 294. št. 114001 do 114400, od 294. do 295. št. 114401 do 114800, od 295. do 296. št. 114801 do 115200, od 296. do 297. št. 115201 do 115600, od 297. do 298. št. 115601 do 116000, od 298. do 299. št. 116001 do 116400, od 299. do 300. št. 116401 do 116800, od 300. do 301. št. 116801 do 117200, od 301. do 302. št. 117201 do 117600, od 302. do 303. št. 117601 do 118000, od 303. do 304. št. 118001 do 118400, od 304. do 305. št. 118401 do 118800, od 305. do 306. št. 118801 do 119200, od 306. do 307. št. 119201 do 119600, od 307. do 308. št. 119601 do 120000, od 308. do 309. št. 120001 do 120400, od 309. do 310. št. 120401 do 120800, od 310. do 311. št. 120801 do 121200, od 311. do 312. št. 121201 do 121600, od 312. do 313. št. 121601 do 122000, od 313. do 314. št. 122001 do 122400, od 314. do 315. št. 122401 do 122800, od 315. do 316. št. 122801 do 123200, od 316. do 317. št. 123201 do 123600, od 317. do 318. št. 123601 do 124000, od 318. do 319. št. 124001 do 124400, od 319. do 320. št. 124401 do 124800, od 320. do 321. št. 124801 do 125200, od 321. do 322. št. 125201 do 125600, od 322. do 323. št. 125601 do 126000, od 323. do 324. št. 126001 do 126400, od 324. do 325. št. 126401 do 126800, od 325. do 326. št. 126801 do 127200, od 326. do 327. št. 127201 do 127600, od 327. do 328. št. 127601 do 128000, od 328. do 329. št. 128001 do 128400, od 329. do 330. št. 128401 do 128800, od 330. do 331. št. 128801 do 129200, od 331. do 332. št. 129201 do 129600, od 332. do 333. št. 129601 do 130000, od 333. do 334. št. 130001 do 130400, od 334. do 335. št. 130401 do 130800, od 335. do 336. št. 130801 do 131200, od 336. do 337. št. 131201 do 131600, od 337. do 338. št. 131601 do 132000, od 338. do 339. št. 132001 do 132400, od 339. do 340. št. 132401 do 132800, od 340. do 341. št. 132801 do 133200, od 341. do 342. št. 133201 do 133600, od 342. do 343. št. 133601 do 134000, od 343. do 344. št. 134001 do 134400, od 344. do 345. št. 134401 do 134800, od 345. do 346. št. 134801 do 135200, od 346. do 347. št. 135201 do 135600, od 347. do 348. št. 135601 do 136000, od 348. do 349. št. 136001 do 136400, od 349. do 350. št. 136401 do 136800, od 350. do 351. št. 136801 do 137200, od 351. do 352. št. 137201 do 137600, od 352. do 353. št. 137601 do 138000, od 353. do 354. št. 138001 do 138400, od 354. do 355. št. 138401 do 138800, od 355. do 356. št. 138801 do 139200, od 356. do 357. št. 139201 do 139600, od 357. do 358. št. 139601 do 140000, od 358. do 359. št. 140001 do 140400, od 359. do 360. št. 140401 do 140800, od 360. do 361. št. 140801 do 141200, od 361. do 362. št. 141201 do 141600, od 362. do 363. št. 141601 do 142000, od 363. do 364. št. 142001 do 142400, od 364. do 365. št. 142401 do 142800, od 365. do 366. št. 142801 do 143200, od 366. do 367. št. 143201 do 143600, od 367. do 368. št. 143601 do 144000, od 368. do 369. št. 144001 do 144400, od 369. do 370. št. 144401 do 144800, od 370. do 371. št. 144801 do 145200, od 371. do 372. št. 145201 do 145600, od 372. do 373. št. 145601 do 146000, od 373. do 374. št. 146001 do 146400, od 374. do 375. št. 146401 do 146800, od 375. do 376. št. 146801 do 147200, od 376. do 377. št. 147201 do 147600, od 377. do 378. št. 147601 do 148000, od 378. do 379. št. 148001 do 148400, od 379. do 380. št. 148401 do 148800, od 380. do 381. št. 148801 do 149200, od 381. do 382. št. 149201 do 149600, od 382. do 383. št. 149601 do 150000, od 383. do 384. št. 150001 do 150400, od 384. do 385. št. 150401 do 150800, od 385. do 386. št. 150801 do 151200, od 386. do 387. št. 151201 do 151600, od 387. do 388. št. 151601 do 152000, od 388. do 389. št. 152001 do 152400, od 389. do 390. št. 152401 do 152800, od 390. do 391. št. 152801 do 153200, od 391. do 392. št. 153201 do 153600, od 392. do 393. št. 153601 do 154000, od 393. do 394. št. 154001 do 154400, od 394. do 395. št. 154401 do 154800, od 395. do 396. št. 154801 do 155200, od 396. do 397. št. 155201 do 155600, od 397. do 398. št. 155601 do 156000, od 398. do 399. št. 156001 do 156400, od 399. do 400. št. 156401 do 156800, od 400. do 401. št. 156801 do 157200, od 401. do 402. št. 157201 do 157600, od 402. do 403. št. 157601 do 158000, od 403. do 404. št. 158001 do 158400, od 404. do 405. št. 158401 do 158800, od 405. do 406. št. 158801 do 159200, od 406. do 407. št. 159201 do 159600, od 407. do 408. št. 159601 do 160000, od 408. do 409. št. 160001 do 160400, od 409. do 410. št. 160401 do 160800, od 410. do 411. št. 160801 do 161200, od 411. do 412. št. 161201 do 161600, od 412. do 413. št. 161601 do 162000, od 413. do 414. št. 162001 do 162400, od 414. do 415. št. 162401 do 162800, od 415. do 416. št. 162801 do 163200, od 416. do 417. št. 163201 do 163600, od 417. do 418. št. 163601 do 164000, od 418. do 419. št. 164001 do 164400, od 419. do 420. št. 164401 do 164800, od 420. do 421. št. 164801 do 165200, od 421. do 422. št. 165201 do 165600, od 422. do 423. št. 165601 do 166000, od 423. do 424. št. 166001 do 166400, od 424. do 425. št. 166401 do 166800, od 425. do 426. št. 166801 do 167200, od 426. do 427. št. 167201 do 167600, od 427. do 428. št. 167601 do 168000, od 428. do 429. št. 168001 do 168400, od 429. do 430. št. 168401 do 168800, od 430. do 431. št. 168801 do 169200, od 431. do 432. št. 169201 do 169600, od 432. do 433. št. 169601 do 170000, od 433. do 434. št. 170001 do 170400, od 434. do 435. št. 170401 do 1